

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — odeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2997

Češkoslovaške volitve

Naša slovanska zaveznica je prevzela volilna mrzlota, ki jo more pravilno pojmovati le neznanec del evropske javnosti, kajti na Češkoslovaškem je kljub velikemu idejnemu trenju, v katerem je drugod utonila ljudska demokracija, ostala še skoraj neokrnjena dedščina ljudskih svobod, ki so bile okrassek predvojnega doba. Zato je umevno, da so bližajoče se državnozborske volitve v državi, kjer je sleherni državljan poklican, da po svoji poštenosti uvidenosti sodeluje pri izgradnji skupnega blaga po demokratičnih načelih, začele močno pretresati vse idejne toke, ki delijo in zopet združijo češkoslovaško ljudstvo, ker gre za to, kateri med njimi bo po končnovoljavni svobodni odločitvi ljudstva imel več ali manj vpliva na razvoj države in v njenih mejah živčnega naroda.

Češkoslovaški parlament, ki je bil izvoljen pri volitvah 27. oktobra 1929, predstavlja postro množico strank, kot smo na nje vajeni le še v Franciji in Belgiji. Republikanci ali agrarci so dobili 46 poslancev in 23 senatorjev, socialdemokrati 39 (19), čl. nacional-socialisti 32 (16), čl. ljudska stranka 25 (13), slovaška ljudska stranka 19 (10), nacionalni demokrati 15 (7), čl. obrtniki 12 (6), Liga ali čl. fašisti 3 (1). Med nemškimi strankami so dobili socialdemokrati 21 (11), zveza poljedelcev 16 (9), nemška ljudska stranka 14 (8), nemški nacionalni socialisti (8 (5), nemški nacionalci 7 (—), nadjarska stranka 9 (5), židje in Poljaki 4 (—) ter komunisti brez ozira na narodnost 30 (15) sedežev.

Vlada, ki jo je po volitvah sestavil voditelj agrarcev Udržal, se je naslonila na agrarce kot namočnejšo stranko, ki so se ji pridružili še nacionalni socialisti, ki jim pripada dr. Beneš, nadalje češkoslovaški in nemški socialdemokrati, češkoslovaška ljudska stranka in slovaška ljudska stranka, ki pa je že 5. oktobra koalicio zapustila, in končno še nacionalni demokrati in stranka obrtnikov.

Od volitev 1. 1929 pa do danes se je v notranji politiki mnogo spremenilo. Ni sicer prišlo do revolucionarnih preoblikovanj v strankarskih opredeljenih narodov, vendar pa so nastopila nova dejstva, ki bodo znala vplivati na izid volivnega boja, ki bo otvoril že spomlad ali vsaj jeseni tekočega leta. Tako spada med najvažnejše dogodke exodus Slovačkov iz vladne koalicije in iz sodelovanja z bratsko češkoslovaško ljudsko stranko. Vse prizadevanje prške vlade, da bi pridobila pomoč Slovačkov na podlagi dogovorov, ki sta jih sklenila še dr. Švehla in prelät Hlinka v januarju 1927, ali na podlagi novih pogajanj, ki so se vlekla od novembra 1929 do poletja 1930, so bila brezuspešna, ker Slovačkom niso nudila tistih narodnih jamstev, ki so se jim zdela potrebna. Ravnotako so se izjalovili vsi poskusi, da se združita obe krščanski ljudski stranki, to pa vsled nepopustljivosti češkoslovaških vodij, ki si niso pustili dopovedati, da ima prelät Hlinka prav, če pravi, da je zadosti, če deluje na Slovačkem ena ljudska stranka, ki ne more biti druga kot slovaška.

Zelo pomembne so tudi spremembe v vrstah nemških strank. Tista skupnost, ki so jo ustvarile 8. septembra 1928, je izginila in jo po dolgih notranjih bojih, ki jih je zagrenjevalo rovanjenje nemških kljukastih agentov iz Nemčije, se je slednjič pod vodstvom mladega Konrada Henleina dvignilo novo, sveže gibanje Sudetske nemške domovinske fronte, ki se je predstavila rojakom 1. oktobra 1933 ter takoj začela svojo vedno obilnejšo žetev med nemško mladino pod pozitivnim programom brez-pogojnega pristanka na obstoječo državo, ki pa naj se obnovi na stanovski podlagi. Henleina stranka bo največja zanimivost prihodnjih volitev.

Nov pojav, ali bolje rečeno zanimivo preplekan fašistični pojav je stranka, ki jo je ustanovil pod imenom radikalne stranke slovaških socialistov že 18. aprila 1929 znani politični avanturist Stribrny iz ostankov fašističnih čet generala Gayde. Stribrny je imel prva leta velike uspehe, ker ima bujno fantazijo in jezik, ki ji pokorno služi, a tudi vsled izrecno proti Nemcem naperjenih ostrin svojega programa, toda praktična ureditev češkoslovaških političnih močev, ki ne ljubijo avantur in ki se prevleče protigermanske gonje instinktivno boje, je Stribrnyjevo gibanje osušila, tako da na volitvah, ki se bližajo, ne bo učinkoval, kot so se bali še pred manj kot enim letom.

Socialna demokracija, tako češka kakor nemška, pa čuti, da jo imela na volitvah dolino solz. Razkroj socialdemokratskih strank po drugih državah, v sosednji Avstriji, v sosednji Nemčiji, v sosednji Poljski, hiranje socialistov v Španiji, v Franciji, v Belgiji, njihova polna nemoč v Angliji in na Balkanu, to niso slučajnosti pojavi. Delavski proletarijat v teh cilindrosocialističnih ne vidi več svojih zaščitnikov in njihovim menicam, ki jih na delavskih hrbtih izstavljajo na bodočnost, ne verjame več. Socialdemokrati na Češkoslovaškem se tega zavedajo bolj kot drugi. Zato so začeli že sedaj pridno izjavljati, da ostanejo na vsak način v vladi, naj pride, kakor hoče, pričakujoč od te dobre volje, ki jo kažejo, da jim bo olajšala borbo na volišču. Da bi kaj pridobili, na to sami ne mislijo. V volitveno borbo bodo šli s trdnim sklepom, da čim manj izgube.

Takšno se približno nove postavke, ki jih bodo našli češkoslovaški volilci pred seboj, ko bodo izbirali svoje novo parlamentarno zastopstvo: agrarno-socialistična osnova bo ostala, krščanske ljudske stranke bodo ohranile svojo moč, Nemci bodo v večjem številu pripravljeni za sodelovanje. Seveda se bodo tudi v demokratični državi, kot je naša bratska Češkoslovaška, navijale okrog strankinih programov še razne intrige zgolj notranjega pomena. Tako je gotovo, da bodo agrarci zopet iztirjevali osvraženežnega Boneša, nazadnje pa nanj le pristali iz rodoljubnih razlogov, pod pogojem, da se še malo bolj odpre Nemčiji, kjer agrarci slutijo za se ugodnosti, in da se še malo bolj

Vladna kriza v Bolgariji

Zakaj so se zrušili „Zvenarji“?

Bolgarski narod in vojska složno podpirata kralja Borisa

Nova vlada

Sofija, 23. jan. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: General Zlatev je predložil Nj. Vel. kralju Borisu tole listo nove vlade:

Ministrski predsednik in minister vojske: general Zlatev;

zunanj minister: Batolov;

notranji minister: Kolev;

minister za narodno gospodarstvo: prof. Motov;

pravosodni minister in zastopnik finančnega ministra: Kalendarev;

prosvetni minister: general Radev;

prometni minister: Zaharijev.

Nj. Vel. kralj je listo sprejel in podpisal ukaze o imenovanju članov nove vlade.

Sofija, 23. januarja. b. Po sestavi nove vlade se v okolici bivšega ministrskega predsednika Georgijeva trdi, da je glavni razlog njegove ostavke bil neuspeh v Zenevi. Le v dobro poučenih krogih smatrajo, da je bil to samo neposredni vzrok, ki ga je Georgijev izkoristil za ostavko.

Stvaren razlog pa ima mnogo drugačno ozadje, in sicer predvsem v nesporazumih med vojaškimi krogi in »Zvenarji«. Razmere so se razvijale, da je vlada vedno bolj izgubljala svoje simpatije in ni imela podpore niti v kroni, še manj pa v vojski. Georgijev je čutil, da so vsi izgledi, da popravi položaj, pokopani in ko je uvidel, da se najnovejša težkoča, je smatral, da je najboljša, da izkoristi ženevski neuspeh in poda ostavko. Georgijev se je dobro zavedal tega, da bi nadaljevanje notranje-političnih borb v Bolgariji pomenilo siguren polom, za katerega ni mogel predvideti posledice in konec. Ravno iz teh vzrokov pa demisijski Georgijeva ni bila nikakršno iznenadenje za sofijske politične kroge, ki jih je bolj zanimala sestava nove vlade.

Sestava nove vlade, v kateri prevladuje vojaštvo, pa je v Sofiji povzročila veliko zanimanje. General Zlatev, dosedanj vojni minister, ki je sestavil vlado, je rodom iz Plovdiva in je konjiški častnik, ki je bil v vseh vojnah. Poleg njega je v vladi tudi polkovnik Colev, ravnatelj vojaške šole in doma iz Trnovega, dalje Todor Radev, poveljnik plovdivske garnizije, ki je bil za časa vojne poveljnik moravskega vojnega odreda.

Da so bili vladi Georgijeva šteti dnevi, se je videlo že po spremembah, ki so nastale v vodstvu sofijske policije že pred nekaj dnevi, ko je podal ostavko ravnatelj sofijske policije Vladimir Načev in izročil svoje dolžnosti poveljniku sofijske posadke Tanovskemu. Trdi se, da je bil Načev takoj aretiran.

Velčev interniran

Veliko zanimanje je povzročila tudi aretacija Damjana Velčeva, nosilec 19. majskega režima, ki je bil prepeljan v zapore poleg Načeva. On je bil voditelj Zvenarjev in ena izmed glavnih osebnosti, ki so ustvarile zadnje politične spremembe v Bolgariji. Čuje se, da je bil polkovnik Velčev, ideolog Zvenarjev, interniran.

Vse okrog kralja

Sofija, 23. januarja. c. O krizi vlade se je govorilo že dalj časa. Povsod se je govorilo, da je notranjepolitični položaj dozorl in da je treba pristopiti k temu, da se da javnemu mnenju neka razbremenitev, če se ni hotelo omejiti na politiko po klubih in kavarnah. Opazila se je tako odprtost parlamenta in pa slaboten vpliv časopisja. Zato je kralj sklenil izvesti prehod k vojaški diktaturi in je sedaj sestavil novo vlado iz ljudi, ki so zanj popolnoma zanesljivi. Kralj hoče zopet uravnovešiti politično življenje in smatra sedaj potrebno, da zbere državno oblast v svojih rokah.

Rim, 23. januarja. b. O priliki sestave nove vlade v Bolgariji povdarjajo italijanski listi, da sta zmagala krona in vojaška skupina nad skupino radikalov, ki pripadajo politični stranki Zveno, ki je hotela izvršiti reformo ustave.

Göring v Varšavi

Rimski sporazum ali vzhodni pakt

Berlin, 23. jan. c. Danes je nemški letalski minister in pruski ministrski predsednik Göring nenadoma odpotoval v Varšavo. Kot razlog tega nenadnega potovanja se navaja to, da je bil Göring povabljen na lov. Vendar pa se temu ne verjame,

zapre za gospodarske potrebe v Mali zvezi, ki agrarcom dela težave. Da se bodo tudi svobodomiselnici in marksisti medsebojno podpirali, je tudi verjetno, a istočasno bodo roke stegnjene proti Šrameku in Hlinki, ki jih tudi masonsko marksistična koalicija v demokratični državi potrebuje, da dajo značaj kulturne uravnovešenosti državi, ki se bo ohranila le pod pogojem, če bo na znotraj pomirjena in na zunaj spretna, kar je vseh 15 let obstoja skoraj vedno bila.

Vsa Evropa bo volitve na Češkoslovaškem z veliko pozornostjo zasledovala, ne zato, ker pričakuje od njih prevratnih sprememb, ampak ker se ji bo zdelo novo, da more sredi samih fašističnih držav kakšen narod še svobodno izraziti svojo politično voljo.

Zlatev izjavlja

Sofija, 23. januarja. AA. Zastopnikom bolgarskih listov so sročili sporočili, da jih bo novi predsednik vlade general Petko Zlatev sprejel v vojnem ministertvu. General Zlatev je novinarje sprejel šele ob 23. Novinarjem, ki se jih je zbralo okrog 50, je nato prečital tole izjavo:

Nova vlada bo nadaljevala delo svoje predhodnice in izvajala ideje od 19. maja. V notranji politiki bo nova vlada skušala uveljaviti popolno avtoriteto države. Prizadevanja vseh stanovskih in rodoljubnih ustanov naj se zlijejo v korist države.

Zunanjo politiko bo nova vlada vodila v dosedanjem pravcu. To je pot, ki vodi k zdravemu in trajnemu miru na Balkanu in k dobrim prijateljskim odnosom z vsemi sosedji. Vlada bo pospeševala tesne trgovinske in gospodarske stike z bližnjimi in daljnimi državami, s katerimi lahko imamo take stike.

Vlada je prepričana, da bodo obnovitveno delo, ki se je pričelo 19. maja, podpirali vsi in da bo na tej podlagi vzklila boljša in srenejša bodočnost vsemu narodu in državi.

Doznavajo, da so finančno ministertvo ponudili predsedniku trgovinske zbornice v Plovdivu Rejkovu. Z generalom Zlatevim se je posvetoval do 23. naposled pa je ponujeno listnico odklonil.

General Zlatev je sprejel dopisnika Avake, ki ga je vprašal:

Ali smemo pričakovati, gospod predsednik, da bo vaša vlada nadaljevala politiko zblizanja in sporazuma z Jugoslavijo?

Na to vprašanje je general Zlatev odgovoril: Ne samo da smete to pričakovati, priprani morate biti o tem. Posebno moram naglasiti ravno to, da bo nova vlada nadaljevala politiko zblizanja in sporazuma z bratsko Jugoslavijo, politiko, ki sta jo tako srečno in pristržno začela vladarja obeh držav, politiko, ki jo bomo neomajno nadaljevali tudi po tragični smrti blagopokojnega kralja Aleksandra. Bolgarska vlada je prepričana, da bodo že dosežene sporazume in dogovore podkrepili še novi v blagor in napredek obeh bratskih narodov.

Batolov pomirjuje

Zunanji minister Batolov je sprejel domače in inozemske častnike ter jim dal daljšo izjavo, v kateri je dejal, da sta armada in kralj Boris trdno združena, da vojska in narod enako ljubita svojega vladarja. Bolgarija bo tudi z novo vlado nadaljevala svojo dosedanje zunanjo politiko. Ni treba pričakovati nikakršnih sprememb v prijateljskih odnosih s sosedami, marveč se bodo ti odnosi še okrepili in utrdili. Tudi so prazne govorice, da

Heimwehr izgublja hrinko

Starhemberg kliče Habsburžane

Heimwehr trosi po Dunaju letake v prilog Habsburžanov

Dunaj, 23. januarja. O znamenitem habsburškem govoru podkanclerja kneza Starhemberga, ki je tudi vrhovni šef Heimwehra ali Heimatschutz, kot ga po nekaterih deželah imenujejo, in šef tudi združene domovinske fronte, avstrijsko časopisje ni poročalo, ker mu je bilo naročeno, da naj o tem molči ali na omen samo golo dejstvo, da je govoril. Rečnica je torej tale in bo vaše bravce gotovo zanimala.

Knez Starhemberg je sklical preteklo nedeljo v veliko dvorano Glasbenega doma na Dunaju vse deželne voditelje Heimwehra (Heimatschutz) na Nižjem Avstrijskem ter jih na običajen način navduševal za heimwehrovske ideale in za avstrijske rodoljubne čednosti. Sredi govora pa je prišel tudi na vprašanje vpostavitve Habsburžanov v Avstriji in dobesedno dejal sledeče:

»Tudi o Habsburžanih moram v tej zvezi govoriti. Habsburško vprašanje je za Avstrijo življenjske važnosti. Samo Habsburžani lahko utrdijo zopet mir v Podonavju in ga za bodočnost ohranijo.

bo makedonska stranka zopet dovoljena. Vlada bo posvetila posebno pozornost prvi narodni potrebi, da popolnoma iztrebi komunizem, ki je tisti črv, ki razjeda narodne in državne skupnosti ne samo v Bolgariji, ampak tudi drugod, kjer so se te nevarnosti že mnogo prej zavedli in storili temu primerne korake.

Posebno z Jugoslavijo je naše razmerje, je dejal Batolov, kakor sem že imel priliko ugotoviti, pristržno in prijateljsko. Vladi obeh držav stopata neomajno po poti, zaznamovani s sestanki med nepozabnim kraljem Aleksandrom in našim kraljem Naš in jugoslovanski narod sta si blizu po krvi in po kulturi in imata veliko poslanstvo, da z obnovo tesnega medsebojnega prijateljstva mnogo pripomoreta k okrepitvi miru na Balkanu in v Evropi. Naša iskrena želja je, da doprinesemo k čedalje večjemu razvoju kulturnih in gospodarskih avaz z bratskim jugoslovanskim narodom. Pri zadnjih sestankih, ki sem jih imel s spoštovanim g. Jevtičem v Zenevi, sem se mogel vnovič prepričati, da vlada ista želja tudi v Belgradu. Ozrače pomiritev in pristrznosti, v katerem so se vršili naši razgovori s predsednikom jugoslovanske vlade, mi daje krepko vero v skorajšno ureditev vseh vprašanj, ki se imajo še urediti med našim dvema državama, in vero v svetlo bodočnost razmerja med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Velčev prost?

Sofija, 23. januarja. AA. Uradno demantirajo, da bi bili aretirali upokojenega polkovnika in voditelja politične skupine »Zveno« Damjana Velčeva. V poučenih krogih izjavljajo, da je g. Velčev v Sofiji in prost.

„Prihajamo — odhajamo“

Sofija, 23. januarja. AA. Po ostavki so novinarji vprašali bivšega predsednika vlade Kimona Georgijeva, zakaj je neki vlada odstopila. Bivši predsednik vlade je odgovoril:

Vzroke iščite v dejstvih. Vse je minljivo. Prihajamo, končamo svoje delo in gremo.

Odstavitve

Sofija, 23. januarja. AA. Po ostavki dosedanje vlade je takoj izšel ukaz o odstavitvi in upokojitvi ravnatelja policijskega redarstva Vladimir Načeva. Na njegovo mesto je z drugim ukazom postavljen polkovnik Tanovski. Dosedanji ravnatelj Vladimir Načev je spadal med zaupnike upokojenega polkovnika Damjana Velčeva, o katerem se znano, da je organiziral izpremembo od 19. maja.

Sofija, 23. januarja. AA. Govore, da so danes aretirali mnogo znamenitejših protogerovcev.

Toda za sedanjih trenotek habsburško vprašanje še ni pereče. Toda kadar postane preče, ga ne bodo rešili legisti, ampak Heimwehr (Heimatschutz).

To je prvič, kolikor pomnimo, da se je aktivni avstrijski minister in k temu še vrhovni šef vseh oboroženih nevojaških čet, šef edino dovoljene politične stranke in namestnik državnega kanclerja, spustil tako daleč in odkril, da ima Heimwehr to nalogo, da takrat, ko se mu bo to zdelo prav, sredi vprašanje vpostavitve Habsburžanov. To je bilo za razumevanje heimwehrovskih ciljev potrebno vadeiti. Zato ni čuda, če smo preteklo nedeljo našli na vseh dunajskih ulicah raztresene na tisoče malih lističev, z napisi: »Heil Otto!«, ki so jih brez dvoma Starhembergovemu govoru primerno delili heimwehrovski privrženci.

Ing. Sch

Veliki manevri na Koroškem

Celovec, 23. januarja. Iz verodostojnih vojaških krogov izvira vest, da so bile te dni poslano na velike zimske vojaške vežbe vse garnizije avstrijske zvezne vojske nastanjene v Celovcu, v Gradcu, v Beljaku in v Salzburgu. Kje se bodo vojaške vežbe vršile, ni znano. Javljen je prihod večjega števila italijanskih štabnih častnikov, ki se bodo manevrov udeležili.

Razkol na Tirolskem

Trst, 23. januarja. Avstrijski generalni konzul Steidle, svojčas vodja Heimwehra v Tirolu, je tukaj izrazil željo pred nekaterimi italijanskimi prijatelji, da želi, da bi se vrnil nazaj na Tirolsko, ker smatra, da je njegova prisotnost tam potrebna. Na Tirolskem se se po odhodu Steidleja zelo močno organizirale krščanske juristične čete pod imenom »kanclerjeve čete«, ki so Heimwehr popolnoma potisnile ob hid. Patriotična fronta v Tirolu je v rokah krščanskih socialistev, kar Heimwehru ne gre v račun. Razkol med Heimwehrom in krščanskimi socialci v skupni domovinski fronti torej vsak dan bolj narašča.

Volkovi napadli brzovlak

Bukarešta, 23. jan. m. Brzovlak, ki je vozil med Bukarešto in Timisoaro, je pri Orsovi napadla čreda volkov, ki so skočili na stopnice ter planili tudi v vagonne med potnike. Nastala je strahovita panika. Nekateri potniki, ki so bili bolj korajžni, so potegnili revolverje in postreljali volkove, v kolikor se jim ni posrečilo pobegniti. Sličnih dogodkov v Romuniji ne pomnimo.

Po nesreči v rudniku „Srpski Balkan“

Turoben pogreb v Zaječarju

Zaječar, 23. jan. m. Strokovna komisija, ki jo je poslal na kraj strašne nesreče v rudniku „Srpski Balkan“ minister za gozdove in rudnike, da ugotovi vzroke te nesreče, je v teku večerajšnjega in današnjega dne delala pod vodstvom načelnika za rudarstvo v ministrstvu za gozdove in rudnike ing. Bosaka. Kako je prišlo do nesreče, še do danes ni mogoče ugotoviti. Dozda je komisija samo ugotovila točno mesto, kjer je eksplodiral metan. Strokovna komisija je danes začela zasliševati tudi preostale rudarje, ki leže deloma huje deloma lažje ranjeni v zaječarski bolnišnici. Zasliševanje večine rudarjev je pa nemogoče, ker jih je večina v nezvesti ter je njih stanje tako kritično, da se nastop smrti pričakuje vsak trenutek. Lažje ranjeni rudarji pa dajejo dostikrat nasprotujoče si izjave.

Danes je bil v Zaječarju pogreb še ostalih rudarjev, ki so izgubili življenje pri tej nesreči. To so rudarji, ki so prišli iz daljnih krajev v ta rudnik za vsakdanjim zaslužkom. Med njimi so tudi Slovenci Janez Ocep, Avgust Knežević in Vitoimir Vučić. Vsi so bili prepeljani v Zaječar in pokopani na tukajšnjem ka-

toliškem pokopališču ob množestvilni udeležbi rudarjev in ostalega občinstva.

Ob priliki reševanja ponesrečenih rudarjev je rešilno moštvo preostajalo nadležne napore. Tako je več rudarjev padlo po večkrat v nezvesti ter so jih morali omamljene odnesti na zrak. Posebno se je izkazal neki stari Slovenec-rudar iz sosednjega rudnika Vrška Čuka, ki je takoj, kakor hitro je prišel k zavesti, odhitel zopet v rov ter reševal. Ko je v rovu zopet padel v nezvest, so ga tovariši znova spravili na površje. Ko so ga zdravniški hoteli osvežiti s posebnimi injekcijami, je ta rudar vedno odklonil ter je samo prosil za cigareto, rekoč: »Dajte mi samo cigareto, pa boste videli, kako star rudar rešuje svoje tovariše!«

Strokovna komisija, kateri se je pridružilo še več drugih komisij, še vedno deluje na terenu ter se na vso moč trudi, da preišče vse okoliščine, da bi prišla do zaželenih rezultatov. Ni izključeno, da morda rov res ni bil pravilno ventiliran, toda za eksplozijo metana je še dosti drugih vzrokov. Morda bo pa tudi ta nesreča, kakor že več sličnih, ostala nepojasnjena.

Razkroj Nova japonska ofenziva

Mukden, 23. jan. c. Danes dopoldne so poletela štiri velika japonska bombardna letala proti provinci Sahar. Ta letala so vrгла 7 velikih bomb na taborišče bližnjega kitajskega generalnega štaba. Takoj nato je začelo streljati japonsko težko topništvo in je streljalo do opoldne. Takoj nato se je začela ofenziva japonskih čet vzdolž kitajskega zidu proti osrčju pokrajine Sahar.

Peking, 23. jan. c. Po zadnjih vesteh z bojišč v Saharju se sporoča, da so japonska letala vrгла vsega skupaj 13 bomb. Obstreljevanje artilerije je trajalo 2 uri. Dozda so japonske čete vdrele v Sahar že 25 km južno od mesta Cuim. Japonsko poslanstvo v Pekingu izjavlja, da mu o japonski ofenzivi ni znano ničesar.

Italija se „zahvaljuje“ Venizelosu

Krvavi upori na Dodekanezu

Italija vedno bolj davi prebivalstvo na grškem otočju

Atene, 23. januarja. AA. Vladni list »Proiac« trdi, da vlada na vsem Dodekanezu obsešno stanje. Ves promet z dodekaneskimi otoki je onemogočen zaradi blokiranja otokov po italijanskih oblastih. Posebno vznemirjenje vlada na otoku Kalinu; tam se je prebivalstvo uprlo in je prišlo do prelivanja krvi. Te vesti so dobili v Atene z grških otokov iz sosednjih Dodekanesa. Dodekaneski begunci, ki so sredi pribetali na grški otok Samos, pripovedujejo o nezasišanem ravnanju oblasti z grškim prebivalstvom. Po teh glasovih vlada revolucionarno stanje ne samo na otoku Kalinu, temveč tudi na otoku Neru. Prebivalstvo se je z lovskimi puškami in revolverji že nekajkrat uprlo redni vojski.

Kakor hitro so na otoku Rodu, kjer je sedež italijanskega guvernerja, izvedeli o vsilji na Kalinu

in Neru, je dodekaneski guverner g. Mario Langos osebno odpotoval z vsem brodom, ki se mudi v dodekaneskih vodah, da zasuži revolucionarno gibanje. Otok blokiral italijanski mornariški enote tako, da nihče ne more na Dodekanes. Razen mornarice so na Dodekanes poslali tudi letala z Roda in oddelke redne vojske. Zaradi vsega tega je, zavlada med grškim prebivalstvom prava panika.

Vladni list »Proiac« pravi, da je že nekajkrat skušal priti v zvezo s svojimi dopisniki na Dodekanes, a brez uspeha. List doznava z otoka Sama, da so dodekaneski begunci povedali, da so mnogo revolucionarjev aretirali, da so Italijanske oblasti proglasile obsešno stanje, da so onemogočile prihod tujcev na dodekaneske otoke in da se vrše ogorčeni in krvavi boji med uporniki in vojsko.

Atrška žrtve francosko-italijanskega sporazuma

Abesinija pripravlja obrambo svoje neodvisnosti Dobrodošel incident

Berlin, 23. januarja.

Zgodilo se je, česar ni nihče pričakoval: Italija je ugriznila v kisljabelko in je pripravljena podpirati Francijo tudi v njeni najnovejši diplomatski akciji, ki gre za tem, da se sklene vzhodni pakt tudi brez Nemčije in Poljske. Dozda je prevladovalo v evropskih kabinetih prepričanje, da Italija ne bo hotela popolnoma žrtvovati svojih odnosov z Nemčijo, ki jo je Mussolini takorekoč vedno imel v rezervi za slučaj, če bi bilo treba pritisniti na Francijo ali na njene zaveznike. Mussolini zato tudi ni bil navdušen za vzhodni pakt, ker bi na račun Nemčije okrepil Balkansko zvezo, ki tvori močno barijero proti italijanskim težnjam napram vzhodu. Zato se je mislilo, da se bodo rimski pakti, sklenjeni med Lavalom in Mussolinijem, omajali, ako bi prišlo do vzhodnega pakta, ki mu tudi Anglija ni preveč prijazna. Toda Nemčija se je morala sedaj prepričati, da se Mussolini ne pomišlja izvajati iz rimskih paktov zadnje konsekvence, ki morajo Nemčijo popolnoma odbiti od njega. Vzrok temu je v prvi vrsti vprašanje

Kakor se namreč sedaj čisto sigurno izve, se je v Rimu med Lavalom in Mussolinijem dejansko sklenil »nemi dogovor«, da bo Francija mirno dopustila »mirno osvajanje Abesinije po Italiji, ki bi na ta način postala kolonialna velesila. Italiji se s to zadevo zelo mudi, o čemer pričajo tudi komentariji, ki jih italijanski listi približujejo ob priliki incidenta, ki se je zgodil 18. januarja letos pri jezeru Abbé, kjer je neko abesinsko krldelo ubilo francoskega kolonialnega upravnika Bernarda. Italijani namreč delajo iz tega velik dogodek in dokazujejo na tej podlagi, da se Abesinci iz sovraštva do bele rase pripravljajo na napad na vse strani. Slučaj sam na sebi je gotovo obžalovanja vreden, ker je bilo ob tej priliki od Abesincev ubitih tudi 96 somalskih domačinov, ki so bili pod poveljstvom Bernarda. Toda znano je, da abesinska vlada na obmejnem plemenu znano nobene vpliva in da je njena suvereniteta zgolj navidezna; tudi se je zgodil ta pokol na mejni črti v puščavi, kjer leta ni brezsporno poglobljena. Ulegne pa imeti ta incident velike posledice zato, ker je tudi Anglija vznemirjena zaradi sovraženega obnašanja Abesincev na meji svoje somalske kolonije.

To sovražno razpoloženje Abesincev je pa popolnoma razumljivo, ker Abesinci dobro vedo, da Italija pripravlja proti njim podobno akcijo, kakor je začela svojo Japonska naproti Mandžuriji. S tem so v zvezi tudi velike vojaške spremembe, ki jih je odredila abesinska vlada, in dejstvo, da je ta dni prispela v Addis Abebo švedska vojaška misija, da prevzame častniško šolo v abesinski prestolici. Incident pri jezeru Abbé je pa za Italijane gotovo dobrodošel povod, da začnejo svojo osvajalno akcijo pod pretežno sovražnih in napačnih namenov Abesincev.

Razum mirne tolerance, ki jo bo uživala Italija pri svojem abesinskem naletu s strani Francije in Anglije, pa vpliva na najnovejšo zadržanje Italije v mednarodnih vprašanjih tudi strah pred Nemčijo. To sledi med drugim tudi iz pisanja znanega »Lavoro fascista«, ki je o zunanje-političnih namelih fašistične vlade vedno točno poučen. »Lavoro fascista« od 22. t. m. polemizira z »Münchener Neueste Nachrichten«, ki so v zvezi z izidom

posarskega plebiscita začele pisati o vprašanju južnega Tirola. To je silno razburilo živce rimske diplomacije. Ob tej priliki piše fašistični list, da »bije v obraz vsem načelom moderne kulture, če hoče nemški rajh pogoltniti vse, ki so nemške krvi«. »Lavoro fascista« se pa vzmira tudi zaradi tega, ker Nemčija zahteva nazaj svoje bivše kolonije in označuje eventualno osvojitve Abesinije od strani Italije za težko kršitev ravnotežja velesil v Afriki, ki da Nemčijo tudi zanima. To stališče Nemčije je povzročilo, da se je italijanska diplomacija sedaj popolnoma pomirila tudi z narčtom vzhodnega pakta, ker s tem ne bo postavljena samo močnega zapreka nemškim načrtom napram jugu ter napram Avstriji in Italiji, ampak tudi napram vzhodu, tako da bo, kakor izvaja »Lavoro fascista«, Germanija popolnoma vezna. Sedaj se je Italija tudi v vprašanju zopetne obojstranitve Nemčije postavila na popolnoma francosko stališče in je prepričana, da bo s tem tudi Anglija solidarna. Za Nemčijo pomenja seveda to hud udarec, toda v Berlinu se tolažijo s tem, da zadnja beseda še ni izrečena in da se utegne Italija ob svojem času še kesati, da je pomagala Nemčijo izolirati.

Anglija že vabi Nemce

London, 23. januarja. TG. Reuter poroča iz Berlina, da je tja prispel lord Allenfouhrwater, ki je bil takoj sprejet skupno od Hitlerja in Görnga. Razgovorjal se je z nemškimi državnikoma o vprašanju razorožitve. V političnih krogih sodijo, da je angleški lord prišel v imenu angleške vlade v uradni misiji, da pregovori Nemčijo, naj vstopi v podnavski in vzhodni pakt, da ne bo po nepotrebnem ovirala dela angleške diplomacije, ker stoji francoska vlada na stališču, da brez navedenih pogovorov sploh ne začneja pogajanj z Nemčijo, ki pa jih bi Anglija v interesu Evrope rada dovela do uspeha.

Osebnosti

Belgrad, 23. jan. m. Za starešino okrajnega sodišča v Radečah je postavljen Karel Novak, sodnik okr. sodišča v Litiji. Z okrajnega sodišča v Prevaljah je premeščen na okr. sodišče v Litijo sodnik Janko Karlovšek. Za kancelista v X. skup. je postavljen pri okrajnem sodišču v Sevnici Maks Jalovec, zvanjenik iz Ljubljane. Na okrajno sodišče v Kranjski gori je postavljena Iva Železnik, uradn. pripravnica pri okr. sodišču v Ptujju. Z okrajnega sodišča v Kranjski gori je postavljena na okr. sodišče v Ptujju pisarniška uradnica Anžela Obrat.

Belgrad, 23. januarja. AA. Upokojen je g. Anton Korošec, načelnik veterinarskega oddelka kmetijskega ministertva v 3. skup. 2. stopnje.

Svetovno prvenstvo v hokeju

Davos, 23. jan. c. Današnje tekme za svetovno prvenstvo v hokeju so končale sledeče: Češko-slovaška: Švedska 2:1; Kanada: Italija 9:0; Švici: Francija 5:1; Anglija: Avstrija 4:1; Madjarska: Belgija 6:1; Romunija: Letonska 3:2.

Dunajska vremenska napoved: Nobenih bistvenih izprememb.

Iz notranje politike

„Borba“ o užaljenih graditeljih

»Borba«, glasilo socialno-nacionalnega pokreta Jugoslovanske akcije se je spravila nad »užaljene graditelje«. Pri vseh dobri volji je celo bistremu očesu slovenskega časnika težko razbrati iz članka, kdo so prav za prav ti »užaljeni graditelji«. Najprej so tisti, ki so v Narodnem veču proglasili združitev s Srbijo pod žezlom Karadjordjevičev, a so potem pričeli govoriti o avtonomiji in federalizmu. Potem so zopet tisti, ki so ostali »stari politiki« tudi po 6. januarju; mnogi so celo šli v inozemstvo. Končno naj bi bili »užaljeni graditelji« še tisti, ki danes zahtevajo, naj se jugoslovanska borba prične graditi znova. Če se ne veste, kdo so prav za prav ti »užaljeni graditelji« berite se potrpežljivo. Zadnje čase prihajajo s takšnimi zahtevami — da je treba stavbo znova začeti — prikrito na dan, in sicer samo zato, ker so bili radi svoje nezmožnosti odstranjeni od nadaljnega dela. Kakor vsak gospodar, ki mu je važno, da je njegova hiša trdno zidana, pa vidi, da mu graditelj ne dela po njegovi volji, razdere pogodbo in si poišče boljšega graditelja, tako je imel tudi gospodar naše stavbe pravico, da površne graditelje odstrani in jih nadomesti z boljšimi. Kdo so vendar graditelji, ki so bili pred kratkim odstranjeni in nadomeščeni z novimi? Po mnenju »Borbe« ni treba slabše podirati, zadostuje, da odstranimo nepotrebne okraske, ki so jih navesili nanjo nesposobni graditelji. Ob koncu govori članek zopet o znakih »avtonomije« in »federalizma«, tako da človek res ne more razvolati »puzla« tega zavitega članka.

In vendar! Vremena se bodo zdaj zjasnila. Pod »političnim pregledom« napoveduje »Borba« na isti strani burjo, pravo krasko burjo, ki bo razgnala mrčne oblake in seveda tudi »užaljene graditelje«. List poroča o sporu med g. Marušičem in g. Kramerjem za senatsko listo ter zaključuje: Kadre gre za stolček, se prične spor. Tako je bilo in tako je še, dokler ne bo zapihal drug veter!

Vrste krščanskega delavstva se krepijo

V zadnjem času so v naših podjetjih na dnevnem redu volitve obratnih zaupnikov. Volitve v tovarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah so pokazale, da so se vrste Jugoslovanske strokovne zveze močno okrepile. V »Jugobruni« v Kranju bodo volitve v soboto, 26. januarja, v »Testilindustr.« tudi v soboto, v nedeljo pa v »Jugočeški«, v Litiji 31. januarja.

Za volitve v tovarni KID na Jesenicah je bilo volivnih upravičencev 1380, glasovalo jih je 1348, to je 97,2%. Udeležba je bila torej izredno velika, če upoštevamo med drugim tudi mrzlo vreme. Kolčnik je znašal 84,25, razveljavljenih je bilo 9 glasov. SMRJ (Savez metalnih radnikov), to je socialistična organizacija je prejela 770 glasov (lansko leto 848), JSZ (Jugoslovanska strokovna zveza — krščanski socialisti) 341 (lani 258), NSZ (Narodna strokovna zveza — plavi) 228 (164). Razdelitev zaupnikov SMRJ 9, JSZ 4, NSZ 3. Socialisti so torej nazadovale za 78 glasov, Jugoslovanska strokovna zveza pa je napredovala kar za 83 glasov, medtem ko so plavi pridobili 64 glasov. — Na Javorniku je glasovalo 640 delavcev (volivnih upravičencev 682, to je 26 manj kakor lansko leto). SMRJ je prejela 390 glasov (7 zaupnikov), JSZ 154 glasov

Smuške tekme na Pokljuki

Novi tekmovalci prihajajo

Pokljuka, 23. januarja.

Snoči se je pripeljal z avtobusom z Bleda, kamor je prispel z brzovlakom, član češkoslovaške reprezentance Miroslav Vaclavak. Vaclavak je zmagal preteklo nedeljo na češkoslovaških državnih izbirnih tekmah. Za državno češkoslovaško državno skupino, ki nastopa v naši državi, je bil sicer določen najboljši češki mož v alpski smuki Cifka, ki je doslej skoraj vsako leto nastopil tudi na naših tekmah. Ko pa se je preteklo nedeljo udeležil istih tekem, kjer je Vaclavak zmagal (v Krkonosih), se je pri smuki tako poškodoval, da ni mogel odpotovati v Jugoslavijo, nakar je bil poslan s smukom zmagovalec Vaclavak. Danes so prispeli na Pokljuko tudi nekateri člani Sokola kraljevine Jugoslavije, ki so tekmovali prejšnjo nedeljo na sokolskih tekmah. Kakor pa vse kaže, na Pokljuki v smislu pravil ne bodo smeli tekmovali. V ostalem so danes prihajali ves dan novi tekmovalci, celo nekateri neprijavljeni, tako da je smučarski dom na Pokljuki nabit poln.

Proga za slalom

Danes so zvezni odborniki pod vodstvom dr. Kmeta ves dan pripravljali progo za tekme v slalomu, ki bo v petek ali soboto. Tehnično vodstvo se še namreč vedno ni odločilo, ali bo izvršilo tekme v slalomu in smuku istočasno, torej na isti dan (v soboto), ali bo izvedena vsaka tekma posebej (v smuku v petek, v slalomu pa v soboto). Danes so pripravili za progo v slalomu dve progi in sicer eno v višini 200 m nad kočo na Lipanski planini, druga proga pa bi se začela pri začetku proge za smuk, to je v sedlu pod Okrožlekom. Začetek bi bil v tem slučaju v višini okoli 2000 m, v prvem primeru pa v višini okoli 1800 m. Proga bi bila v prvem primeru dolga okrog 600 m in zanimivejša kakor druga proga, ki bi merila približno 400 m. Ta slednja proga je tudi precej enolična. Snežne razmere so na ozemlju, čez katero bo vodila prva imenovana proga, primernejše, ker tam opoldansko sonce sneg zadostno omehča. Zato je verjetno, da se bo vodstvo odločilo za prvo imenovano spodnjo progo, pri kateri pridejo lahko na račun tudi spodnji gledalci, kajti dostop do koče na Lipanski planini, kjer bi bil cilj in odhod bi se lahko videl start in ves pletek proge, je prav lahko dostopen tudi za neturiste in nesmučarje.

Bajen uspeh Avstrijca

Kakor je »Slovenec« že poročal, se bo vršila tekma v smuku na Lipanski planini. Radi prikladnejših snežnih razmer in ozemlja pa je danes vodstvo spremenilo to progo v toliko, da bo start pod vrhom Okrožleka, to je v višini 2000 m, do čim ostane cilj nespremenjen pod kočo na Lipanski planini. Danes je bila ta proga, ki so jo navsezgodaj že zaznamovali, odprta za vaje.

Ker je bil danes za tekmovalce prost dan in ker je bilo izredno lepo vreme, se je odpravila že navsezgodaj na Lipansko planino in še dalje na Okrožleki cela karavana tekmovalcev, ki so ves dan vadili na posameznih najtežavnejših delih proge, kjer bodo tekme v smuku. Med trenirajočimi je bil tudi trener naših alpskih vozačev Avstrijec Harrer. Bilo je ravno okrog poldne, ko se je ta prikupil, a nič manj drzni Avstrijec utrgal z mesta, kjer bo odhod, ter z blazno brzino izginil za prvimi obronki, a se je že v nasled-

(3 zaupnike) in NSZ 96 (1 zaupnik). JSZ je dobila tretjega zaupnika z žrebom, ker je imela z NSZ enak ostanek. — Na Dobravi so volili 6 zaupnikov. Za SMRJ je bilo oddanih 154 glasov (5 zaupnikov), za NSZ 27 (1 zaupnik). SMRJ je na Dobravi napredovala za 55 glasov, medtem ko je število glasov NSZ ostalo nespremenjeno nasproti lanskim volitvam. — Skupno je bilo oddanih za SMRJ 1314 glasov v vseh treh tovarnah (lansko leto 1400). Nazadovanje socialistov na Jesenicah in na Javorniku je torej občutno. »Delavska Politika« pripominja tolažilno, »da se je situacija razčistila«. Srečen, kdor nima večjih zahtev!

Nemec - poslanec Kočevja?

S tem, da bivši minister Ivan Pucelj, narodni poslanec kočevskega okraja, kandidira za senatorja, prihaja za slučaj njegove izvolitve v senat v poštev vprašanje njegovega imenovanja za poslanski mandat. Kot senator mora Ivan Pucelj odločiti poslanski mandat in mesto njegove postane narodni poslanec kočevskega okraja kočevski odvetnik dr. Hans Arko, politični vodja kočevskih Nemcev in predsednik krajevne organizacije »Nemško-švabske kulturne zveze« (Deutsch-schwäbischer Kulturbund). Z njim bodo slovenski okraj, ki ima 20.000 Slovencev in 10.000 Nemcev, nemškega poslanca v narodnem predstavništvu.

Pred ustanovitvijo socialno-demokratske stranke

Ljubljana, 23. jan.

Tukajšnji predstavniki socialistične Strokovne komisije in socialistični člani Delavske zbornice, ki so bili te dni na znani konferenci Delavskih zbornic, kjer so sklepali o izboljšanju delovnega položaja v Jugoslaviji, so danes zadrževali našemu poročevalcu, da so poleg te konference imeli še neko drugo izključno politično sejo s srbskimi in hrvaškimi somišljeniki. Sklepali so namreč o možnih ustanovitvah socialistične stranke v Jugoslaviji, za katero so baje dani pogoji in katerim tudi vlada ne bi nasprotovala. Kakor čujemo, bodo pravila kmalu vložena in socialisti upajo, da jim bo vlada odobrila siranko. Kakor znano, so socialisti napravili podoben poskus že pod prejšnjim režimom, toda JNS je tedaj preprečila ustanovitev socialistične stranke.

★

Političen program — deset božjih zapovedi. Bivši minister dr. Angeljnovič je imel na večerji Jugoslovanske narodne čitaonice v Splitu političen govor. Orisal je politični položaj glede na bližnje senatske volitve. Obesil je stare politične stranke. Dejal je, da njegovi politični somišljeniki čuvajo ideale blagopokojnega kralja Aleksandra. Oni hočejo ostati vdani dinastiji in kraljevemu namestilstvu. »Mi smo pristihi politiki, ki jo je uvedel kralj Zedinitelj in smo na tej politiki zgradili političen program, ki je tako čvrst kakor deset božjih zapovedi. Ti ideali, na katerih sloni naša država, se ne bodo menjali in se tudi ne morejo menjati. Važnejši so, kakor vse politične stranke. Kralj, državno in narodno edinstvo ostanemo in to so aksiomi naše politike.« Dr. Angeljnovič je obesil federativno ureditev države in zahteval uvedbo »banke samouprave«, čes, da so tudi njegovi somišljeniki v JNS tega mnenja.

njem trenutku pojavil zopet v nižjih strminah ter z bliskovito naglico dirjal na cilj. Za vso progo, ki ima skoraj 500 m višinske razlike in meri okoli 2 in pol km, je rabil 2,48 min., kar predstavlja naravnost neverjeten uspeh. Splošno mnenje je in tako misli tudi Harrer, da bo najboljši čas dneva znašal na tekmi ob istih snežnih razmerah, kakršne so bile danes okoli 2 min. 40 sekund ali pa še manj. Od Čehov sta trenirala pri tej progi Stehlik in danes došli Vaclavak. Oba sta sicer dosegla odlične uspehe, pa je vendar verjetno, da bodo Čehi podlegli našim odličnim alpskim vozačem, ki jih je Harrer zares izborno izvežbal.

Ostali svet se je zbiral danes okrog skakalnice, ki so jo tekmovalci preizkušali z vso vnamo. Najboljši skok je dosegel Čeh Vrana, ki je skočil 42 m in ostal kljub temu, da je skočil že v popolno ravnino, na nogah. Šimunek je skočil 38 m, Barton istotoliko, Kadavy 39 m, od naših je pa dosegel najboljšo daljavo 39 m.

Poljaki morajo plačati radi izostanka 150 zlatih dolarjev globe.

Na vseslovanskem smučarskem kongresu leta 1930 je bil v Ljubljani med zimskosportnimi zvezami Poljske, Češke in Jugoslavije sklenjen dogovor, da se prireajo tekme za vseslovansko prvenstvo v treh kolih in sicer na ta način, da se v vsaki državi vrši tri leta zaporedoma tekmovalanje v enah tekmovalnih panogah in da postane vseslovanski prvak dotični, ki v vseh 3 letih doseže najvišje število točk. K temu dogovoru so pristopile vse tri imenovane zveze, le Bolgari niso smatrali svojega smučškega spora za zadostno razvitega, da bi mogli konkurirati v teh tekmovalnih. Radi tega se je določil rok na 3 leta, da bi se pozneje dala možnost pristopa tudi Bolgariji in sovjetski Rusiji, če bi ta postala član mednarodne zveze. V tem dogovoru je tudi določeno, da se morajo tekme vršiti nepretrgoma v zaporednih letih. Ako bi kdo izmed prirediteljev tekmovalja ne izvedel, je dolžan plačati ostalim sogodnikom 100 zlatih dolarjev. Če pa se ena izmed pogodbenih držav ne udeleži razpisanih tekmovalanj, pa je dolžna plačati 150 dolarjev v zlatu. Tekmovalje se vrši kljub neudeležbi Poljske naprej tudi prihodnje leto. Letos se vrši drugo kolo, Poljaki pa izgubijo pri tem tekmovalju vse točke, ki bi jih njeni tekmovalci lahko dosegli letos in se na ta način ne bodo mogli plasirati na drugo mesto.

Jutri se vrši tekma na 18 km, ki bo odločilna za vseslovansko, naše državno in zvezno prvenstvo. Zrebanje se je vršilo snoči in je »Slovenec« o tem že poročal.

Stanje po prvem kolu je sledeče: Češko-slovaška 590 točk, Jugoslavija 3105 točk. Za Čehoslovaške so dosegli: Musil 48,15, inž. Novak 46,07, Kadavy 47,05, Barton 44,47, Šimunek 46,23. Za Jugoslavijo: Jakopič Avonst 51,13, Knap 47,42, Bähler 50,15, Smolej 47,52, Janša 51,22. Poljske zveza ni nastopila.

Presenečenje za časnikarje.

Včerajšnji dan je prinesel prijetno presenečenje tudi časnikarjem. Sredi poročil je namreč zabil v domu na Pokljuki v pisarni g. Kende telefon, iz Ljubljane pa je prišla posebna uradnena, ki oskrbuje telefonske zveze. Na ta način je bil tudi časnikarjem nosel silno olajšan.

Znamenita 25 letnica obmejnega slovenstva

Zgodovinske volitve v Št. Ilju

Danes poteče 25 let, kar so se izvršile znamenite občin. volitve v obmejni občini Št. Ilj v Slov. goricah, zadnje v predvojni dobi. Slovincem se je tedaj po dobro organizirani agitaciji še vendarle posrečilo priboriti polovico odborniških mandatov, dasiravno sta »Südmarch« in »Schulvereine« v družbi s protestantskim »Gustav Adolf-Verein-om« skozi desetletja stojala vse, da bi zlomila slovensko moč na tej točki.

To so bile res. volitve zgodovinskega pomena! Od tih volitev je bilo pozneje marsikaj odvisno. Osobito ljudsko stetje se tisto leto, ki ga je vodil Slovencev Odvsnik je bila od izida teh volitev tudi usoda slovenske šole. In volitve v Št. Ilju so tedaj mogočno uplvale na vse občine po Slovenskih goricah. Vse to pa je imelo velik pomen pri določitvi nove državne meje po vojni!

Bil sem tedaj tajnik naše dobro zasnovane narodno-obrambne javne in tajne organizacije na naši severni meji. Imel sem v rokah podrobno agitacijo »od moža do moža«. Vsakega bajtarja in viničarja ter sploh vsakega moža smo imeli strogo v evidenci. Nešteto tajnih sestankov v župnišču, pri gospodu na »Karlovem« (g. Thalerju), pri slovenskem mecenu g. Baumanu in drugih slovenskih hišah na meji, nam je dalo natančen pregled, da smo vedeli, kako stojimo. Volitve so se tedaj vršile po razredih. III. razred je bil slovenski (mali kmetje, bajtarji in obrtniki), imeli smo okoli 30 glasov večine. Nemci pa so v zadnjem hipu parcelirali veliko njivo v bližini »Südmarchhofa« in so umetno na ta način napravili do 40 novih volilcev. S tem so nam hoteli vzeti tudi našo postojanko v III. razredu. Slovincem tedanja davčna uprava in sodišče take parcelacije, ki smo jo hoteli izvršiti, nista dovolila oziroma odobrila. Sodišče se je postavilo na stališče, da ne gre več. Kar je bilo Nemcem dovoljeno, s. nam Slovincem prepovedali. Zagrabilo smo za drugo sredstvo, da pariramo nemški napad na III. razred. Vložili smo takoj prošnje za razne male obrti in trgovine. Tudi jaz sem postal »trgovec« z vinom na malo« in sem dobil na glavarstvu obrtni list in s tem tudi volivno pravico. Delali smo tako naglo, da so še naši novi volivci prišli pravčasno v volivni imenik, a Nemci svojih glasov niso mogli več pomnožiti. Zagotovili smo si s to spretno potezo zopet večino v III. razredu, ki je na dan volitev narasla še za kakih 10 glasov katoliških Nemcev. Drugi volivni razred, v katerem so volili srednji kmetje, je bil na »vagi«. Tu so prevladovali naseljeni Švabi. Njihovi sigurni glasovi je bilo 12, a Nemcev 14. Odločilna sta bila glasova nekega Lopitscha in Nemke Jeller iz Gradca. V I. razredu je imel odločiti usodo »Čeha« Hornicki, ki pa je močno koketiral z Nemci. Mariborski »Klub Čehuc« je sicer uplival nanj, naj voli s Slovenci, a Hornicki je kot brezvrtec mrzil slovensko stranko in smo tako naprej šli, da bo I. razred za nas zgubljen.

Tiste dni je bila silna zima. Snega je padlo do kolen. Agitacija od hiše do hiše je bila zelo naporna, a omagali nismo. Dobili smo dobro pomoč iz Gradca. Slovensko katol. akademsko društvo »Zarja«, ojačeno z nekaterimi Daničarji in kmetjskimi fanti iz okolice, je vodilo agitacijo in opozarjanje volivcev. Imeli smo na razpolago kmetijske sanke in smo tako dan pred volitvami, in posebno pa na dan volitev, vse volivce še enkrat obiskali. Prešli smo na večer pred volitvami sigurne in nesigurne glasove in ugotovili, da bomo v III. razredu sigurno zmagali, a v II. bo šlo za omenjena dva volivca (Nemca), ki sta nam obljubila glasove ozir. pooblastilo. V I. razredu smo vedeli, da bo Hornicki odločil za nemško zmagao.

Posvet agitacijskega odbora pod predsedstvom župana g. Thalerja je trajal na večer pred volitvami čez polnoč. Iz Maribora sta prihitela gg. dr. Karl Verstovšek in odvetnik dr. Florjan Kugovec in sta nam dala še zadnje nasvete za agitacijo in za poslovanje komisije, ki je bila na polovico slovenska, polovico nemška, a predsednik naš g. Thaler.

Ceravno izgledi za zmagao niso bili sijajni, vendar nismo bil prav nič potrti. Kaplan šentiljski, žilavi in smotreno delujoči g. Miha Golob (sedaj župnik v Sev. Ameriki) nam je namignil, da ima on za skrajno silo v rokah pooblastilo neke volivke, ki pa ga sme izrabiti samo v slučaju, če bi se bilo bati, da propademo. Nato smo legli spat v nadi, da drugi dan prinese zmagao naš pravični slovenski stvar.

Vstali smo zgodaj. »Zarjane« in »Daničarje« je pripeljal g. župan Thaler in takoj smo se postavili vsak na svoje mesto. Lezli smo v

visokem snegu na vse strani po nesigurne volivce. Naš »generalni štab« je bil zbran v gostilni našega g. Baumana, a Nemci so imeli agitacijsko pisarno v »Südmarchhofu«. Volitev se je pričela ob osmih. Glavarstvo je zastopal pravični komisar baron pl. Neugebauer. Bil je nam naklonjen kot poštem, katoliško misleč Nemec. Jaz sem vodil pri Baumanu agitacijsko pisarno, dajal sem navodila in »povelja« agitatorjem, vodil evidenco o oddanih glasovih in imel zvezo z našimi pri volivni komisiji. Ob 10 je bil razglašen izid v III. razredu. Zmagali smo s 30 glasovi večine. Nemce je najbolj zmiralo, da so skoro vsi katoliški Nemci, ki imajo v Št. Ilju vinogradsko posestev, glasovali za našo listo, ker niso marali priseljenih protestantskih Švabov iz Nemčije! Naše veselje je bilo veliko.

Ena slika iz teh volitev mi bo ostala v spominu vse življenje! Vpokojeni, sedaj že blagopokojni župnik g. Kelemina je ležal težko bolan za pljučnico in od kapi zadet doma v bližini volišča. Naši »Zarjani« so ga obiskali in ga prosili, če bi v »krajni sili« smeli priti po njega tik pred končanim glasovanjem v 3. razredu. Starček je težko govoril, a vendar je priklinal in rekel: »Ko gre za usodo mojega tako ljubljenega slovenskega Št. Ilja, rad tudi umrjem. Le pridite po me in me zanesite na volišče, da kot katoliški duhovnik pokažem svoje čisto slovensko rodoljubje.« Pri teh besedah so se silovalemu starčku zalesketale solze v oči. Tudi naši akademiki: dr. Juvan, dr. Ogrizek, dr. Puntar, dr. Kramberger in dr. so bili ginjeni do solz.

Ko se je glasovanje v 3. razredu bližalo koncu, so akademiki Juvan in tovariši šli po na smrt bolnega župnika Kelemina. Skrbna sestra Terezika je pripravila toplo blazino in odejo in zavili smo blagega rodoljuba v blazino ter ga nesli v najhujšem snežnem metanju in mrazu v Celcerjevo gostilno, kjer so se vršile volitve. Ko smo ga prinesli v vežo volišča, so tam stali voditelji Nemcev: bivši župan Fischereder, zdravnik dr. Wenigerholz in drugi vodje Nemcev. In eden od teh je izrekel tole psovko: »Schau den halbkrüpperten windischen Hetszpaffen! Noch knapp vor dem Tode muss er gegen uns Deutsche auftreten! Pfui!« In Nemec je grdo pljunil... Vsi smo osupnili nad tako nemško nesramnostjo! In zanesli so akademiki g. Kelemino pred volivno komisijo, kjer je s svojo koščeno roko oddal zadnjičkrat glas za slovensko stvar! Vsi navzoči, celo poslušni Nemci so bili do solz ginjeni!

Pri volitvi v II. razredu, ki je trajala do 11, smo imeli Slovenci do tri četrti na enajst naših zvestih 12 glasov, Nemci pa že 14. Imeli pa smo dobro skritega že omenjenega Nemca Lopitscha. Mož je rad srkal vince. Dali smo mu v Baumanovi gostilni že zjutraj sladko kuhano starogorsko kapljico in mož je sladko zadrmlal. Zanesli smo ga v mehko posteljo, ki nam jo je dala gostilničarka na razpolago. Lopitsch je primerno smrčal v postelji, ko so ga Nemci iskali po vseh koncih in krajih. Naši so previdno molčali in nihče ni izdal, da imamo nemškega volivca »zaprtega« in za nas rezerviranega. Ko pa smo videli, da brez Lopitsche-

vega glasu ne moremo priti niti v ožjo volitev, smo zbudili spečega volivca, mu dali debelo cigaro in »kompanija« akademikov in kmetjskih fantov in mož je »premljala« točno ob tri četrti na enajst Lopitscha na volišče. Mož je bil zelo vesel, da ga spremlja tako »feste« fantje in je celo zavriskal pred voliščem. Nemci so sikali od jeze in so psovali Lopitscha z izdajalcem, a mož je korajžno glasoval za celotno slovensko listo. Vsi volivci so glasovali in sedaj je prišla vrsta na g. kaplana Goloba, ki je imel v žepu shranjeno pooblastilo volivke Jeller iz Gradca, ki jo je smel uporabiti samo v »skrajnem slučaju«. Dotična Nemka je bila zavodna katolikinja in je dala Slovincem pooblastilo samo radi tega, ker so Nemci vršili svoje »Los von Rom« gibanje in so naseljevali v naše kraje same protestante. Tako se imamo pravzaprav zahvaliti katoliški zavesti, da se je leta 1910 izvršila slovenska zmagao za to važno točko naše zemlje! To je zgodovinsko dejstvo!

Ko je g. Golob oddal glas za Jellerjevo, so Nemci divje zatuli: »Schon wieder ein Ver-rat!« Imeli smo v 2. razredu sedaj 14 glasov proti 14 nemškim. Pripomnim, da bi bila komisija lahko eno nemško poblastilo zavrnila celo

po tolmačenju g. komisarja Neugebauerja, a slovenska lojalnost je žal tedaj pripustila dotičnega Nemca iz Strassa h glasovanju, kar bi bilo skoro usodopolno.

Sedaj pa je moral odločiti žreb! Sreča nam je bila samo v toliko mila, da sta bila izžrebana dva Slovencev in dva Nemca. Oddahnili smo se vsaj v toliko, da smo upali, da bo pri volitvi župana žreb nam zopet naklonjen. In res je pozneje srečna roka male Slovence-solarice Bregove bila tako srečna, da je pri žrebanju potegnila ime Franja Thalerja, namesto Fischerederja!

V I. razredu je Čeh Hornicki, ki se je povsod ostentativno izdaljal za brezverca, oddal glas za vse štiri nemške kandidate. Le 2 namestnika je milostno izbral izmed slovenskih kandidatov. Tako smo ostali za en glas v manjšini in so bili izvoljeni vsi štirje Nemci kot odborniki in 2 Slovencev kot namestnika. Če bi bil Hornicki glasoval vsaj za enega Slovence kot odbornika, bi bila že vnaprej zmagao slovenskega župana gotova.

Slovinci smo kljub temu, da smo imeli samo polovico odbornikov, bili z izidom zelo zadovoljni, ker je bil samo slučaj Lopitsch in Jeller odločujoče važnosti. Nemci so klaverno odšli v svoj brlog »Südmarchhof«, a mi smo obhajali zmagao. Zadolena je po obmejni posojanki slovenska pesem, vrstili so se govori in iz Maribora so se pripeljali dr. Verstovšek, dr. Rosina, dr. Jerovšek, dr. Pipuš, dr. Medved in mnogi drugi rodoljubi. Pozno v noč smo slavili naš uspeh.

To so moji spomini na 24. januar 1910. Franjo Žebot.

Težak položaj bosenskih rudarjev

Banjaluka, 22. januarja.

Rudnik Lauš pri Banjaluki je zmanjšal obrat ter je bilo odpuščeno večje število rudarjev. Delavci morajo s 1. februarjem zapustiti svoje delo. Redukcijo so nameravali izvršiti že prej, ker dela rudnik Lauš že dolgo z deficitom, toda ministrstvo za rube in gozdove ter direkcija državnih rudarskih podjetij v Banjaluki sta se trudila, da reduk-cije ne izvršita z obzirom na težko stanje zaposlenih revnih delavcev. Toda letos ni bilo mogoče izogniti se redukciji. Redukcija pa ni izvršena samo v Laušu, temveč po vsej državi rudniki odpuščajo delavce, saj v Sloveniji najbolj poznamo to žalostno socialno poglavje. Glavni razlog je pač kriza, ki je v zadnjem času najbolj zadela delavstvo. Rudnik Lauš ni imel v zadnjem času niti ene

dobave, ker ni bilo nikoder nobenega naročila. Ko se bodo razmere zboljšale, obljublja uprava Lauša, da bo sprejela nazaj vse odpuščene delavce. Uprava podjetja je pri tej redukciji upoštevala družinske razmere in socialno stanje ter je odpuščala samo one, ki s svojimi družinami niso izključno odvisni od rudarskega zaslužka. Toda to ne bo zadnja redukcija, ker pride še ena in sicer najkasneje meseca marca. V zvezi s temi redukcijami je podjetje odpovedalo tudi kolektivno pogodbo ter je sklenjena nova, po kateri dobe delavci za 15 do 20% manjše mezde kakor po stari pogodbi. Delavci so imeli nato velik šod, na katerem so sklenili, da se pritožijo pri ministrstvu za rube in gozdove. Podobno redukcijsko in iz istih razlogov, kakor Lauš, je izvedel tudi bližnji rudnik Maslovac

Imena mariborskih ulic

Po prevratu smo poslovenili mariborske ulice na ta način, da smo prikojili smisel nemškega poimenovanja našim narodnim razmeram. To sicer ni kazalo na posebno bistrost, ali podlaga imenovanju ulic je bilo vendar neko načelo.

V nadaljnjem je vsako načelo stopilo v ozadje. Pred leti se je aštal na magistratu ad hoc odbor, ki je ugotovil, da je treba pri imenih mariborskih ulic upoštevati lokalno tradicijo, neposredni stik osebnosti ali kraja z našim mestom in končno ustvariti z imeni ulic stik Maribora s podravsko narodno preteklostjo in podravsko zemljo. Izgledalo je, da bodo ta načela za bodočnost vodila občinske očetje pri poimenovanju ulic in cest.

V zadnjem letu smo dobili na pr. Bezenškovo in Kostanjevčovo ulico; še vedno pa sta brez njih

na pr. Jerovšek ali Dominkuš. Bezenškovi stiki z Mariborom obstajajo v tem, da je v Mariboru študiral, Kostanjevčevi pa, da je preživel v našem mestu pokoj. O Jerovškovem pomenu ali Dominkuševem ni treba govoriti; zato pa sta brez ulice!

Nadalje je naše mesto preimenovalo Tattenbachovo ulico v Kraljice Marije, Gosposko pa v ulico Kralja Petra II. Kakor iskreno pozdravljamo obe ulici, tako pa moramo poudariti, da nista primerno izbrani. Kajti kmalu nad ulico Kraljice Marije imamo Marijino ulico in južno od mostu Trg kralja Petra I. Za orientacijo tujeva v prometnem obmejnem Mariboru to gotovo ni baš pripravno. Na drugi strani pa imamo povsod načelo, da se poimenuje po vladarju ulica ali cesta, ki je značilna za razvoj mesta v doli njegovega vladanja. To pa najde lahko vsako mesto e smotrenim pogledom v bodočnost in z jasnim regulacijskim načrtom. In Gosposka ulica je tradicionalna ulica. Vsako operiranje s fevdalizmom v tem pogledu pa je samo odsev revolucionarnega igrabkanja z imeni in nikakor ne izraz kake demokracije.

Kakor izgleda, stoji naše mesto pred inkorporacijo najbližje okolice. Mi pa vemo, da imamo v Pobrežju, Studencih in v Krčevini Cankarjeve, Gregorčičeve ulice. Z inkorporacijo bo treba to brez dvoma izenačiti, obenem pa dati članom vladarske hiše ulice, ki bodo upoštevale celotni položaj velikega Maribora. V Mariboru moramo vendar enkrat likvidirati mišljenje, kakor da obstoji današnji in bodoči Maribor samo iz tako zvanega »starega mesta«.

Ce upoštevamo bodočnost mariborskih mestnih mej, potem pridemo do zaključka, da so zadnja poimenovanja mariborskih ulic izvedena brez jasnih načel, ki morajo voditi vsako mesto pri podobnem delu. Zaradi tega se naj na načelih, ki so bila osvojena pred leti na tozadnji anketi, in pa, upoštevajoči bodoči veliki Maribor, sestavi že predhodno in sporazumno z okoljskimi faktorji načrt za poimenovanje mariborskih ulic. Pri tem pa se naj enkrat za vselej odpravijo dosedanje pogrške, ki elonijo na pomanjkanju potrebnih načel in da se tako uredijo imena ulic, kakor so na pr. Motherjeva, Orožnova, Principova, Tyrševa in druge.

Fr-i-K.

Donava in Drava pod debelim ledom

Zemun, 22. januarja.

Ze od leta 1929 ni bila Donava tako zamrznjena, kakor letos. Po zadnjih vesteh je od celotne dolžine 2850 km nad 2000 km te mednarodne in največje reke Evrope (razen Volge) popolnoma pod ledom. Okrog 700.000 kvadratnih kilometrov površine Donave je pokrite z ledenimi masami, predvsem zaradi nizkega vodnega stanja, ki je omogočilo hitro zamrzovanje. V naši državi je Donava v vsej širini zamrznjena od Aljmaša do Novega Sada in Surduka, drugod pa plava led v velikih masah počasi naprej. Mnogi rokavi Donave so popolnoma zamrznjeni in se lahko pride peš ali s sanmi z enega brega na drugi. V Zemunu je celo pristanišče popolnoma zamrznjeno ter je tudi lokalni vodni promet Zemun-Belgrad, ki se vedno vzdržuje do skrajnih mej, že nekoliko dni popolnoma prekinjen. Vse ladje so se umaknile v svoja prezimovališča. Pri Zemunu je 90% Donave zamrznjena. Pogled na zamrznjeno reko je nekaj veličastnega.

Tudi na Savi je led, ki se pomika dalje, vendar ga še daleč ni toliko kakor na Donavi. Tisa je čisto zamrznjena, njena površina je podobna gladkemu snežnemu polju.

Vodno stanje Drave je zelo nizko, od Maribora do Barča tri četrti metra pod normalo. Tudi Drava je polna ledu. Led večinoma plava, le pri Osjeku in Miholjcu stoji. Zadnjič je bila Drava zamrznjena leta 1929.

Ze veliko let ni bilo v naših krajih toliko snega kakor letos. V Zemunu je snega 80 cm, ponekod ga je pa veter nanesel do dva metra in pol in je promet po cestah zelo otežkočen. Ze štiri dni je popolnoma prekinjen avtobusni in avtomobilski promet po novi cesti Zemun-Belgrad. Promet se vrši samo s sanmi. Vsi vlaki, posebno zagrebški in subotški, prihajajo v Zemun z velikimi zamudami.

Na zemunskem letališču vršita promet tudi pozimi nemška »Lufthansa« in francoski »Air France«. Promet je zelo otežkočen, vendar do nesreč ne pride. Tako je preverčnejšim neki velik poštini avijon, ki zaradi snega ni mogel pristati, s padobrom spustil pošto za našo državo in takoj nadaljeval svojo pot (na črti Egipt-Berlin) v Nemčijo. Francoski potniški avijon je poskušal z več potniki vzeleti, pa mu je trikrat spodletelo. Sele pri četrtem poskusu se je dvignil in odletel v Bukarešt.

Vzhodno polovico naše države je letos zajela hujša zima kakor zapadno.

pripadajo nobenemu lastniku. So glavno bogastvo severnih krajev, kamor še ni stopila noga belega človeka.

Pomikali smo se naprej proti jugu skozi pragozde, kjer še ni zapela sekira belih ljudi in kjer še vedno gospodujejo rdečeokozi Indijanci. Pluli smo po rekah in jezerih, ki so brez imena, dokler nismo dopotovali do najskaernejše severne meje civilizacije, v The Pas, Manitoba. Nato po reki Saskatchewan in jezeru Winnipeg, ki pa je zamrznilo, nakar smo zopet zapregli pse in potovali skozi pokrajine v snegu po dolini znamenite Rdeče reke. Slednjič smo priveslali do reke Minnesote, po kateri smo pluli z deročim tokom proti jugu. Dozdej se je voda iztekala proti severu, od tu naprej v Mehški zaliv.

Pri St. Paulu, Minnesota, smo zavozili v reko Mississippi, ki pomeni veletok v bre — indijanskem narečju. Potovali smo proti St. Louisu in od tu naprej proti Memphisu, kjer pa sem nenadoma zbolel in sem moral v bolnišnico. Bil sem petkrat operiran, preden sem bil zmožen za nadaljno vožnjo. Pri New-Orleansu smo se izročili valovom Mehškega zaliva. Potovali smo mimo peščenih gričev in otokov, kjer se nam je nudil razgled brez primere. Pozneje v državi Floridi smo se ustavljali v mestih, kamor prihajajo pozimi severni denarni mogotci na oddih. Tam ne poznamo zime. Takoj zunaj mest rastejo pomaranče, limone in citrone, res pravi raj! Človek si skoraj ne more predstavljati, kako nebeško lepi so nekateri kraji na svetu!

Pri Fort Myersu smo krenili preko polotoka proti vzhodnemu obrežju Floride in smo potovali po reki Chattahoochee mimo bogatih pomarančnih nasadov, kjer je rumenelo to zlato sadje, za katerega se ni nihče brigal. Nešteto krat smo izstopili in nabrali pomaranč, kakor smo jih mogli nesti in naložiti v čoln. V reki so plavali krokodili, močdočne kače in — zlate ribe! Ob bregu pa so se

potikali divji mrjasci, ki smo jih pobijali za pasjo krmo.

Vozili smo se do sredine polotoka, do nižine Evengladee, kjer se je paslo na tisoče govedi. Nato mimo sladkornih plantaž s sladkornim trsom, visokim deset čevljev! Kadar se nam je zljubilo, smo nasekali trs in ga grizli kot kislico, ki se je še spominjam iz otroških let. Končno smo zaveslali v zelo nevarno jezero Okeechobee, kjer je leta 1926 poginilo na tisoče ljudi v groznem viharju, ki je divjal v teh krajih.

Po zelo zapuščenih krajih smo se vozili dneve in dneve proti Palm Beachu, znanemu kopališču, in odtoč proti svetovnoznani Miami. Od tam smo bili že na poti proti Kubi, zadnji točki našega potovanja. Kar poči glas, da je tam izbruhnila revolucija in da nam je pot zaprta. Morali smo se vrniti proti Miami, kjer smo se odločili kreniti proti Bahamskem otočju v Atlantskem oceanu. Ljudje so nam odsvetovali, potovati po visokem morju z malim čolnom. Toda, kdo naj bi nas ustavil sedaj, ko smo bili tako rekoč že na cilju?

Na prvi etapi te vožnje, dolgi 90 milj, smo bili na odprtem morju 21 ur. K sreči je bilo morje mirno in potovanje prijetno. Na drugi etapi smo že veslali 80 milj daleč v nasprotnem vetru. Bili smo na morju 25 ur. Na tretji etapi pa 27 in pol ure. Niso pa še prav potekle tri ure, nas je že zasačil vihar in imel sem polne roke dela. Valovi so se dvigali grozno visoko. Časih je stal čolnček navpično pokonci, stresel se je na grebenih penicah se valov, potem pa je zdrnil na drugi strani v prepad, kjer ni bilo drugega videti, kakor bele valove na vseh straneh. Pei so ležali dokaj mirno, tudi otroka sta zapaula v mojo spretnost, le tovariš je pričel jadikovati, da smo izgubljeni. Nisem imel časa, tolažiti ga. Paziti sem moral, da se nam čoln ne prevrne.

(Nadaljevanje sledi.)

Slovenec - kralj Eskimov

Po plsmih slovenskega izseljenca Janeza Planinška priobčuje Anton Podbevšek.

Velike težave potovanja s čolnom od obale Severnega ledenega morja do Bohamskega otočja v Atlantskem oceanu. Reka Chattahoochee s kroko-dili, kačami in zlatimi ribami. Vihar na morju.

Bahamas Nassan, 12. avgusta 1931.

Draga sestra!

Po dolgem času Ti zopet poročam s svojega potovanja z daljnega severa na skrajni jug, čeprav nisem prejel po pismu, v katerem sem Ti dal naslov za v Apalachicola, še nobene pošte od doma.

Pretekle dni sem končal 8000 milj dolgo potovanje. V teh milijah je všteto tudi potovanje skozi Golo ozemlje, česar ni še nihče poprej storil v zgodovini. Na potovanju smo bili 2 leti, 4 mesece in 7 dni. Potovali smo z majhnim indijanskim čolnom in s psi, ki so vlekli naše sani. Sani preko kanadskih divjin, preko sneženih planjav, preko neznanih jezer in po mogočnih rekah smo potovali 3000 milj! Včasih smo se trudili dneve in dneve, da smo prehodili komaj par milj. Mimo mogočnih vodopadov smo morali prenašati čoln s prtljago 195 krat!

Naše življenje je bilo neprestano na kocki. Kolikokrat smo n. pr. potovali po ledu, ki se je udiral pod našimi sanmi! Ne enkrat bi nas skoraj umorile mušice in nadležni komarji, ki so se dvigali v velikih oblakih pred nami in so nas napadali, da smo krvaveli kot zabodeno živinčel Časih smo stradali in živeli ob ribah, ki smo jih vjeli v čisti severni vodi jezer in rek. Drugič nam je bila sreča bolj mila. Ko so se selili severni jeleni v velikih trumah, smo imeli dovolj mesa, več nego nam ga je bilo mogoče pojesti. Zgodilo se je, da so nas jeleni

Planinšek, njegova otroka in spremljevalec v čolnu na Rdeči reki.

ustavili za več dni. Morali smo čakati, da so se pomaknile glavne trume preko reke. Štirideset dni so se vrstila krdela za krdelom preko prihuljenih gričev in planjav na poti proti gozdom. Štela so več sto tisoč glav! Zemlja se je kar tresla pod nogami teh plemenitih severnih živali z velikimi in ponosnimi rogovi, te živali živijo svobodno in ne

Liubljanske vesti:

Tramvajski nameščenci se gibljejo

Ljubljana, 23. januarja.

Ljubljanski tramvajski nameščenci so že dolgo trpeli zaradi razcepljenosti v svojih vrstah. Imeli so dve organizaciji, ki pa sta bili obe šibki in brez vpliva, tako, da je mogla Maloželezniška družba po mili volji postopati s svojimi nameščenci, ki se niso mogli upirati. To in pa seveda slab finančni položaj družbe je povzročilo, da je stanje tramvajskih nameščenecv prav slabo in prejemki n. pr. starejšega kondukterja ali voznika daleč zaostajajo za prejemki enako kvalificiranega mestnega uslužbenca z enakimi službenimi leti. Znano je tudi, da konduktjerji ne dobivajo več toliko napitnine kakor včasih.

Organizaciji, ki so ju tramvajski nameščenci imeli, sta bili politično pobarvani. Prva je bila socialnodemokratska, druga pa narodnosocialistična. Močnejša je bila prva, čeprav sta pri volitvah v Delavsko zbornico dobili obe listi enako število glasov, toda za narodne socialiste so volili sezonski delavci, ki so bili zaposleni pri gradnji proge, teh pa sedaj ni več. Krščansko socialno misleči uslužbenci so bili izven organizacije. Med tramvajskimi

nameščenci je sedaj nastalo simpatično gibanje, naj se obe politično-strokovni organizaciji opustita ter da se osnuje enotna organizacija, ki bo imela izključno stanovsko-strokovni značaj. Za to organizacijo je pripravljeno prav vse uslužbenstvo Maloželezniške družbe, da se včlani v njej ter se že vrše prve priprave. S pomočjo te organizacije namerava delavstvo izboljšati svoj položaj z zakonitimi sredstvi.

Najbolj važna zahteva nameščenstva je, da dobi primerno zastopstvo v pokojninskem skladu. Vodstvo tega sklada je izključno v rokah Maloželezniške družbe in zastopnikov občinskega sveta, čeprav plačuje vanj delavstvo prispevke. Uslužbenci Maloželezniške družbe zahtevajo sedaj, da dobe tudi oni zastopstvo v upravi tega sklada ter sodoodelujejo o njegovi usodi. O tem je »Slovenec« že pisal in poudaril potrebo, da morajo uslužbenci biti zastopani v upravi svojega pokojninskega sklada. Z novo organizacijo, ki jo sedaj snujejo, nameravajo uslužbenci to doseči. Na vrsti pa bodo seveda tudi druga stanovska in strokovna vprašanja.

in sicer: 3 dnevniki, 2 lista, ki izhajata trikrat na teden, 22 tednikov, 4 polmesecniki in 137 mesečnikov in revij, ki izhajajo v daljših presledkih.

☉ Zopet ponesrečen smučar. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela 13 letnega posestnikovega sina Karla Azmana iz Britofa pri Kranju. Deček si je pri smučanju zlomil desno nogo. — Predvčeršnjim smo poročali, da si je zlomil pri smučanju nogo kartograf ljubljanske univerze Finžgar. Kakor smo poučeni, poškodba ni bila tako huda, temveč le lažjega značaja.

Mariborske vesti:

Mariborski pekovski mojstri

Maribor, 23. januarja.

V Gambrinovi dvorani se je vršil danes popoldne letni občni zbor Združenja pekovskih mojstrov v Mariboru, ki je bil živahno obiskan. Mestno občino je zastopal obrtni referent dr. Senekovič, Zbornico TOI pa nadzornik Založnik. Občni zbor je vodil agilen predsednik Združenja Jak. Koren. Poleg njega je še poročal tajnik Julke Novak, za nadzorni odbor častni predsednik Kovačič Alojz, v debato pa so posegali še številni člani s svojimi stvarnimi izjavami. Iz vseh teh poročil je bilo razvidno, da je bilo minulo upravno leto za pekovske mojstre eno najbolj borbenih in da je stalo vodstvo organizacije pred težkimi nalogami, ki jih je pa vse srečno rešilo. Največ truda in izgube časa je zahtevala borba proti odpravi nočnega dela v pekarnah. Posrečilo se je pekovskim mojstrom zadržati tozadevno uredbo najprej do konca novembra, potem pa, ko je izšla nova uredba banske uprave, ki je doletela pričetek glavnega dela ob 4 jutraj, so zopet s številnimi intervencijami dosegli, da jo je oblast sistrjala. Tako se je sicer 13. decembra že delalo po novi uredbi, naslednjega dne pa že zopet po starem. Toda že skušnja enega dne je pokazala, pravijo pekovski mojstri, da bi izpremenjeni delovni čas kvarno vplival na pekovski obrt. V boju za stari delovni čas so bili najbolj agilni maribor-

☉ Prazniki župnije Matere Milosti. Jutri v petek praznuje frančiškanska fara svoj župnijski praznik kot spomin na postavitev čudodelne podobe Matere Milosti na oltar nekdanje minoritske cerkve v sedanji Dravski vojašnici leta 1747. Kip Matere Milosti ima za seboj zanimivo zgodovino. Iz Konjice je prišel kip v Neubühli v Avstriji, potem v Gradec in od tam leta 1747 v Maribor v minoritsko cerkev, kjer je ostal, dokler ni bil minoritski red pod cesarjem Jožefom II. razpuščen in cerkev opuščena. Kip so nato prenesli v predmestno župno cerkev, ki so jo prevzeli oo. frančiškani ter je stala na mestu sedanje veličastne frančiškanske bazilike. Praznovanje se bo vršilo s cerkvenimi slovesnostmi, kakor ob časih velikih cerkvenih praznikov. Poleg domačih faranov se vsako leto udeležuje tega praznika veliko vernikov iz vse širne mariborske okolice.

☉ Zlato poroko bodeta imela prihodnjo nedeljo v frančiškanski cerkvi Anton in Marija Majhen iz Počehove pri Mariboru. Oba jubilanta sta kljub virokim letom še čvrsta in zdrava; imata šest še živečih srečnih otrok. Obenem obhaja njun sin Janez s svojo ženo Matildo jubilej srebrne poroke. Zlato- in srebrnoporočencem k redkemu ju-

Ljubljanske težave

Kakor nikjer na svetu tako tudi v Ljubljani ni vse zlato, kar se sveti, posebno ne sedaj po zimi, ko se svetijo ljudem celo nosovi. Svoje križe in težave imajo tudi Ljubljanci.

Tu pa ne mislimo na vsakdanj težave splošnih ljubljanskih meščanov, ki jim sploh nikdar nič ni prav: ne cestna železnica, ne kisel zelje, ne kava brez kave, ne sneg in ne led. To so stvari, poštenega Ljubljancana sicer jezijo, čeprav ne preveč, posebno ne v pričo gospoda župana, ampak vse to se da prenesti; kdor pa ne godrnja, pa sploh človek ni, v Ljubljani prav gotovo ne.

So namreč na svetu še druge stvari, ki Ljubljancane tarejo. Če namreč pride človek v leta, začne misliti na svojo smrt in začne zanjati ne samo v gostilne, ampak včasih tudi k frančiškonom. To gre, ker je tam cerkev vedno odprta. Po smrti se pa začne veliko večje težave. Ljubljancan, ki je Ljubljancan, se hoče dati namreč tudi dostojno pokopati in za dostojen pokop je potreben tudi lep pogreb. Lepega pogreba pa ni brez dostojnih ljudi, dostojni ljudje so pa samo tisti, ki imajo cilindre. Najlepši cilindri v Ljubljani pa mora imeti po vseh družabnih pravilih — tega pa ni in ga ni! In to Ljubljancane silno boli — kako pa naj sedaj pošten človek, ki si lahko privoščijo »galac«-pogreb, pošteno umrje, če bo stalo v čepcu, da je šel za pogrebom samo kakšen suhljast krojaček s skromno čepico na glavi.

Z gospo soprogo pa ne bo! Ali je to kakšna »galac«?

Tako stekajo ljubljanski meščani in gospod župan naj se kar pripravijo, da jih bo obiskala že to dni velika deputacija s prošnjo, naj se takoj odpeljejo v našo slavno prestolico, da bo pošten človek v Ljubljani vsaj lahko tudi pošteno umrl in dobil pošten in dostojen pogreb.

Ni vseeno

kakšna sredstva uporabljate za pianje? erila. Predvsem morajo biti dobra in poceni. »Hubertus« in »Perle« pravi prasek sta taka, in domača sta!

Svoji k svojim!

joče se važne volitve, da ne bo kasneje preveč raznih reklamacij.

☉ Bernard Shaw na mariborskem odru. Znano delo slavnega angleškega dramatika Bernharda Shawa »Zdravnik na razpotju«, ki ga je mojstrsko prevedel Oton Zupančič, vprižori mariborsko gledališče kot prihodnjo dramsko noviteto v režiji in inscenaciji inž. arh. B. Stupice.

☉ Ljudska univerza v Studencih. Drevo predava g. Ivan Robnik o odnosih človeka do življenja. V petek nadaljevanje pravnega tedna, ki ga predvaja dr. Igor Rosina in učitelj Vranc.

☉ Občina in inozemski nastavljenici. Mariborska občina je pozvala vse podjetnike, ki zaposlujejo inozemske delavce in uradnike, da dajo potrditi službene pogodbe, ki so jih s temi delavci in nastavljenici napravili, kakor to določa zakon. — Ne vemo, kakšen namen zasleduje mestna občina s tem odlokom, priporočali bi pa, da prevzame mestno poglavarstvo to perečo zadevo energično v roke ter samo po svoji inicijativi nekaj ukrene, da se odpravi nevzdržno stanje po nekaterih mariborskih obratih, ki so prenapolnjeni z inozemci, ki so še istočasno večina tujerodci.

☉ V visoki starosti 82 let je umrl v bolnišnici zasebnik Jožef Donko. Naj počiva v miru.

☉ Dr. Veber nadaljuje. Jutri v petek ob 20% nadaljuje in konča izredno zanimivo predavanje »Poti od materializma k idealizmu« univer. prof. dr. Franc Veber iz Ljubljane. Predavanje, ki je pri svojem pričetku našlo najlepši odziv mariborske občinstva, je v največji meri poučno za slehernega, ki hoče globlje razumeti pojave našega časa. — V ponedeljek predava v Ljudski univerzi o svetovni razstavi v Chikagu prof. dr. Brežnik iz Ljubljane.

☉ Za spomenik so darovali: po 1000 dinarjev dr. Franjo Lipold, veletrgovca Ferdo Finter, notar Ivan Ašič, Detela Stanko, ravnatelj Mariborske tiskarne kot prvi obrok zbirke, Juvancič Olga, upraviteljica dekl. osn. šole II. kot zbirko, Volk Matija, župan s Pobrežja zbirko 2355 Din. Po 500 Din: Društvo Triglav, trgovec z usnjem Vaelav Vošinek. 1377 Din je zbrala strelska družina na Pobrežju.

☉ Občni zbor gasilcev. Gasilska zvezi je odredila, da se mora vršiti v nedeljo, dne 27. januarja občni zbor mariborske gasilske čete, na katerem se mora voliti tudi nova uprava. Za ta občni zbor vlada radi tega splošno zanimanje v Mariboru. Upati je, da se bo sedaj končno poravnal in likvidiral spor med članstvom in predstvom čete, ki je v škodo splošnosti razburjal duhove. V interesu vsega mesta je, da vlada v gasilski četi složnost in sporazum.

Ptuj

Bisereno poroko obhajata dne 25. januarja Jurij in Marija Kuhar, posestnika v Budini, župnija sv. Peter in Pavel v Ptuj. Jubilant je bil rojen 7. aprila 1850 na Rogoznici pri Ptuj, njegova zvesta soproga pa 10. julija 1853 v Brstjah. — Zahvalno službo božjo bo opravil v minoritski cerkvi v Ptuj 28. januarja g. p. Robert, njun sin, sedaj predstojnik cisterijanskega samostana Mogila pri Krakovem na Poljskem. Jubilantoma izražamo najiskrenejše čestitke in kličemo: Še mnogo let!

Statistika ptujske bolnišnice in hiralnice za leto 1934. V letu 1934 se je zdravilo v ptujski bolnišnici 1837 bolnikov, t. j. največje število od obstoja tega zavoda, ki je bil ustanovljen l. 1874. Radi pomanjkanja prostora se je moralo mnogim bolnikom sprejem odkloniti, da bi bili bolniške oskrbe potrebni. Povprečno je bilo oskrbovanih dnevno 60 bolnikov. Operacij je bilo izvršenih 715 pod spretno roko primarija dr. Kührja, porodnice je bilo 30. Bolnišnica ima le porodno sobo, dočim morajo porodnice po porodu ležati med drugimi oskrbovankami. Umrlo je 69 oseb, to je komaj 3,75% celotnega staleža. Pred 10 leti, to je leta 1924, je bilo v oskrbi zavoda le 820 bolnikov, torej več kot polovico manj, kot v pretečenem letu. Ker je naval bolnikov od dne do dne večji, je razširjenje zavoda nujno potrebno. — V hiralnici se je oskrbovalo v preteklem letu 187 oskrbovancev, t. j. povprečno dnevno 140. Tekom leta je umrlo 28 hiralcev.

Predzna tatvina. Hotelirju Kossarju so neznaniz umovili odnesli iz stanovanja v I. nadstr. na Srbskem trgu nov siv moški plašč, zlato zapestno uro in 3400 Din gotovine. Skupna škoda, ki jo utrpel Kossar, znaša okrog 6000 Din. Tatvina sta osumljena dva postopača, ki sta se v kritičnem času — bilo je okrog 18 — v bližini klatila in porabila ugoden trenutek, da se utihotapita v stanovanje. Policija je uvedla strogo preiskavo, da izslediti tatove, vendar dosedaj brez uspeha.

25% popusta 25%

od cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi celo zbirko do 15. III 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466 — s popustom pa samo Din 349.50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Kulturni obzornik

Horatius-Sovrè: Pismo o pesništvu

Cvetje iz domačih in tujih logov, št. 3.

Po Gregorčiču in Levstiku je v tej Mohorjevi zbirki šolskih pomočjal izšel prvi cvet iz »tujih logov«: znano Horatijsko pismo »Ad Pisones«, ki je poznano tudi pod naslovom »de arte« — o pesništvu. Po kratkem uvodu, ki govori o Horatiju pesniku od in pisem, je Sovrè ponatisnil latinski original, na kar šele sledi njegov klasični prevod pesnitve z zavedno novim heksametrom, ki se od latinskega razlikuje po začetni anakruzi. O Horatijski pesnitvi vemo, da je v verzze zajeta Aristotelova estetika, pravi tip didaktične poezije, temeljni kriterij pri ocenjevanju pesniškega »posla« v najrazličnejših poznejših dobah. Če je pred Horatijem pesnik veljal za — potepa (kot danes misli, da mora biti — bohem), ga je Horat dvignil v vrsto zaslužnih ljudi, ki opravljajo človeka vreden posel. S tem pa ga je napravil za stihotvorca, kar je v poznejših dobah, ne morda še za časa renesanse in Plejadi, pač pa pri kesnejših predromantičnih klasičnih postalno iratično: oblika je izgubila duha. Pač pa je nekaj povdaril, kar velja v polni meri še danes: če se vsak obrtnik uči svoje obrti, zakaj bi se je pesnik ne? Mar njemu ni treba šole? Če je za slikarja potrebna akademija, kar je se prve tehniki, mar bo pesniku škodila estetska šola? Ali ne obstoji prav danes v Sovjetski Rusiji posebna pesniška akademija, ki nosi ime nekdanjega »potepa« Gorkega in kjer predavajo »profesorji pesništva« v triletnih tečajih »samo tistim ljudem, ki so že pokazali svoj pisateljski talent, pa jim je še potrebno siste-

matsko poznanje teorije in prakse pesniškega ustvarjanja.« kot pravijo pravila (»Slovenski revue št. 1. 1934«). Sicer take šole ne negirajo starega gesla »poeta nascitur«, pač pa potrjujejo prakso, da se rojen in pesnik mora še »narediti« (poeta fit). In tako šole pomeni ta Horatijska »poučna« pesnitve, da se pesniku ne pripeti nerodnost kot lončarju:

»Lončar bi rad vrč: kolovrat brni, izvrtinči se — lončič.«

Vsak dijak mora poznati Horatijsvo pesnitve, saj brez nje ne razume poznejših lit. zgodovinskih dob. Kot je H. povzel svoje misli iz Aristotela, tako so njega Boileau in Gottsched in vsi ki so mnenja, da:

»žeblico zadene v glavico, kdor veže prijetno s koristnim; poetov namen je, da bil bi koristen, spet drugi zabaven. A tretji ti družji oboje: prijetnost in nauke življenja.«

Le tako bo razumel Prešernovo »Novo pisarstvo«, reakcijo romantikov začetkom XIX. stol. Levstika in eklekticiste koncem XIX. stol. pri nas in drugod.

Sovretov prevod, ki je v prvi obliki izšel že v Domu in svetu, je v tej izdaji doletel do končne, res klasično obliko. Izdaja pa dobi ceno radi svoje znanstveno-pedagoške metode: jasno je podana razčlenitev pesnitve in opombe k posameznim stihom, ki bodo izvrstno služile tako profesorju kot diaku za popolno razumevanje tega najboljšega primera »didaktične« pesnitve v svetovni književnosti. Vprašanja, seznam slovstva in stvarno kazalo samo olajšuje diaku posel.

Urednik zbirke prof. Solar je lepo začel tuje klasike in želimo, da bo tudi sicer imel tako srečo s prevajalci kot sedaj s Sovretom id.

Hrvatsko kolo, knjiga XV.

Književno-naučni zbornik. Uredili B. Livačič in M. Gavazzi. Umjetnički opremio V. Kirin. Matica Hrvatska, Zagreb 1934., str. 272, 21 slika. »Hrvatsko Kolo« je vsako leto najzanimivejša Matičina knjiga, ki se je naročniki najbolj veselijo, ker vsakemu kaj prinese. Tudi letos je od vseh petero knjig najprivlačnejša, saj je pri njej sodelovalo 31 pisateljev z 49 prispevki.

Najvažnejši del zbornika — kvalitativno in kvantitativno — tvorijo kulturno in literarno zgodovinske razprave oziroma eseji. Dr. Lj. Karaman, znani spletski arheolog, konservator in ploden kulturni zgodovinar, je prispeval uvodno razpravo »Po ruševinama starohrvatskog Solina«, kjer poroča o najnovejših arheoloških izkopinah na mestu starega Solina (Gospin Otok, Rižinice, »Suplja crkva« in Majdan). Razprava je zelo važna za hrv. narodno zgodovino in je opremljena z osmimi lepimi ilustracijami. Po vzgledu Dumesnilove zbirke »Les grands évenements littéraires« je napisal Dr. Lj. Maraković »malo in skromno«, a odlično minijaturu »Uz pedesetu godišnjicu »Ilustrisima Batorycha« (Ks. S. Gjalskega). V prijetnem literarnem kramljanju je eden najboljših hrv. literarnih zgodovinarjev lepo osvetlil pomen, ki ga je imela objava prve Gjalskijeve novele »Il. Bat.« za avtorja in za hrv. slovstvo. Rajni M. Nehajev z zanosom in patosom piše »O breviju Stanka Vraz«, ki ga štose v vrsto prvih, ne samo hrvatskih lirikov. Tukaj ni prostora, da bi razpravljali o Vrazovi pesniški moči, ki je nesporna, ne moremo pa tiho mimo pasusa, kjer Nehajev razpravlja o vprašanju, zakaj je Vraz opustil slovensko pesem in uskočil k Hrvatom. Nehajev je mnenja, da so bile slovenske literarne razmere pre-

majhne, nosilci literature pa preveč ozkosrčni, da bi razumeli in sprejeli Vraza. Pri Hrvatih je Vraz smio biti pjesnik, a da ne bude čudak; zato je i prekinuo s Prešernom i sa Slovenicima... (str. 98). Podobne trditve sem zasledil tudi v Bogdanovičevem »Pregledu književnosti hrv. i srp.« II., 168., pa mislim, da je dolžnost naših literarnih zgodovinarjev, da definitivno razjasnijo problem Vrazovega uskočstva ter avtoritativno odgovore nanj! Pod naslovom »Kmetovi kod Hrvata« opisuje R. Strehal socialne in kulturne razmere v zgodovini hrvatskega kmeta. Članek ni kdovekak izčrpan. M. Deanović priobčuje svoje predavanje, ki ga je imel ob 400-letnici Aristotijevoga epa »Orlando furioso« (okoli 40 tisoč stihov). Pisatelj razčlenja veličastni ep in njegov vpliv na evropsko pesništvo ter omenja razne prevode (samo v Italiji je izšlo do sedaj v 512 izdajah!), tudi slovenske — a slovenskega nikjer ne omenja. Ali res nimamo Slovenci nobenega prevoda »Besnega Orlando« in ali ni pri nas zapustil nikakršnih sledov? Plodoviti publicist Dr. Ivo Hergešić je prispeval zanimivo razpravo »O prijevodu i prevodenju«, ki je pravzaprav hrvatski posnetek ciklusa francoskih predavanj, ki jih je imel avtor poleti 1934. pod naslovom »Problèmes de traduction«. Pisatelj podaja mnogo zanimivih ugotovitev in tehničnih misli o prevajanju, o izboru prevodnih del, kdo naj prevaja itd., misli, ki si jih je nabral pri svojem obsežnem prevajalskem delu in ki so važne zlasti danes, ko povsod toliko prevajajo. Dr. J. Torbarina, lektor angleščine na zagrebškem vsučilišču, razpravlja o »Poslednji fazi Bernarda Shawa«. O duhovitem Angležu nam je podal pisatelj duhovit in blesteč esej, ki spada med najboljše, kar je te vrste v knjigi. O dramatik J. Kezarcu je napisal D. J. Bogner prav lep članek, v katerem prihaja do za-

Spomenik hralju Aleksandru v Ptuj

Ze nad 50 let stara je zahteva v Ptuj, da dobijo vsa narodna, prosvetna, kulturna in gospodarska društva primerne prostore pod enotno streho, kjer bi lahko nemoteno in plodno delovali v korist prebivalstva mesta Ptuja in okraja. Ze v predvojnem času ni zadostoval Narodni dom, v po-vojnem času pa še veliko manj, ter so društva razpeta po celem mestu, kjer zavze-majo neprikladne prostore in krajšajo prebivalstvu stanovanja. Glasbena Matica pa je nameščena celo v mestni ubožnici, kjer tudi niso prostori za njo primerni, tembolj pa je še obžalovati, da se jemlje streha številnim iz mesta in okraja došlim revežem, za katere moramo resnično in v prvi vrsti skrbeti. Kakor je naša iskrena želja, da se banovinska bolnišnica in hiralnica v Ptuj razširita, kjer pa nimamo Ptujčani glavne besede, temveč kr. brnska uprava, je naša nujna naloga, da skrbimo za stanovanje prebivalstva in da damo revežem primerno streho. Če tedaj postavimo Kulturni dom v počastitev spomina velikega blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zjedinitelja, izpolnimo le častno in nujno dolžnost hval-ležnosti, obenem pa ugodimo vsestransko stari in nujni zahtevi mesta in okraja Ptuja.

Smrt na vasovanju

Maribor, 23. januarja.

Dne 11. novembra lanskega leta zvečer so prišli fantje iz Stojncev pri Ptuj vasovat v Malo vas. Med fanti iz Stojncev in fanti iz Ma-le vasi pa vlada razprtija. Z Malovaščani držijo tudi fantje iz Gajevcev. Ko so tedaj prišli Stojnčani na vasovanje, so se domenili Janže-kovič Alojz in Janžekovič Martin iz Gajevcev ter Svenešek Janec in Fošnarč Franc, ki sta doma iz Male vasi, da bodo Stojnčane napadli in pretepli. Oborožili so se z ročicami in koli, Svenešek pa je vzel jezevko (palico z jezevo kožo na koncu). Janžekovič Martin je šel za Stojnčani mirno po cesti, pod sukno pa je no-sil ročico. Pridružil se je kot slučajno Stojn-čanom, ko pa je opazil, da so njegovi tovariši v bližini, je kričnil: »Halo, dečki!« in je lo-pnil Franca Čuša z ročico po glavi, da se je

sesedel. Ostali napadalcii so udarili po Stojnčanih, pretepli najprej Kodriča Jakoba, nato pa dohiteli Čuša, ki se je med tem s težavo dvig-nil, ter udrihali po njem, da je obležal. Raz-bili so mu lobanjo in Čuš je za posledicami umrl v ptujski bolnišnici. — Danes so napad- danci stali pred malim senatom ter se zago-varjali radi uboja. Sprva je hotel Svenešek pre-vzeti vso krivdo nase, potem pa si je premislil ter je izdal tudi tovariše. Sedaj pa kar naen-krat nabeđen ni hotel biti kriv, nihče da se ni pokojnega Čuša dotaknil s kolom. Tudi pred sodniki so se prerekali o krivdi in tajili do sodb, ki je bila stroga: Svenešek Janec 6 let in 2 meseca robije, 3 leta izgube častnih prav-ic. Janžekovič Alojz 3 let strogega zapora. Fošnarč Franc 5 let strogega zapora. Janže-kovič Martin 5 let in 8 mesecev robije, 3 leta izgube častnih pravice.

Zborovanje notarjev

Dne 27. januarja se bo vršila redna glavna skupščina Udruženja javnih beležnikov kra-jevine Jugoslavije v Ljubljani in sicer v zbor-ni dvorani apelacijskega sodišča v justični pa-laci ob pol 11 dopoldne.

Udruženje je bilo ustanovljeno lansko leto v Zagrebu in obsega vse javne notarje v po-krajinah, kjer je notarjat vpeljan, tako Drav-ska banovina, Dalmacija, Hrvatska, Banat. Imelo je že priliko sodelovati pri končnem pregledu izvenspornega postopka, ki stopi v veljavo za področja, ki je zanje veljal patent iz leta 1894, dne 1. februarja 1935.

Na glavni skupščini bo dana prilika raz-pravljati vsa stanovska vprašanja, pa tudi po-seči v razpravljanje zakonov, ki se tičejo jav-nega notarstva, zlasti notarskega zakona in za-kona o izvenspornem postopku, ter ugotoviti, v koliko so ti zakoni po sedanjih praksi potreb-ni dopolnitve.

Ministrstvo prometa je dovolilo notarjem, ki se udeležijo skupščine, polovično vožnjo.

Smrt vzornega moža

Sv. Marjeta niže Ptuja, 22. jan.

Pretekli petek smo pokopali tukaj vzornega katoliškega moža Lovrenea Kelena. Po dolgo-trajni bolezni se je preselil k Bogu. Bil je go-boko veren, mož-poštenjak, spoštovan in ljublj-en od vsakogar. To je dokazal njegov pogreb in prejšnji dnevi, ko so ga hodile kropit ure daleč cele množice ljudi.

Dolgotrajno bolezen je smatral za posebno milost božjo in ni maral, da bi ga kdo pomiloval. »Ali nimam vere? Jezus je bil ko trpel za nas, mi pa naj bi šli brez trpljenja v nebesa? Še vse premalo trpim!« Tako je govoril na bolniški postelji in pravi mož božji. Neizmerno je bil hval-ležen svojemu g. župniku, ki mu je v bolnišni po-gostoma prinesel sv. obhajilo in mu par dni pred smrtjo podelil tudi sv. poslednje olje.

V posebno tolažbo mu je bil še zadnji noč, par ur pred smrtjo, obisk njegovega najljubšega sina doktorja Tomaža, ravnatelja Martinišča iz Murske Sobote. Iz njegovih rok je okrog polnoči prejel poln neizreklijevo tolažbo še zadnje sv. ob-hajilo in apostolski blagoslov za smirno uro. Zju-traj ob 6 pa je sladko zaspal v Gospodu.

Ob odprtem grobu je počastil spomin na po-kojnega g. konz. svetnik župnik Sketa. Poudaril je njegovo neumorno delavnost, ljubezen in skrb za številno družino, ki ji je preskrbel skupno s-vstvo, pred 5 leti umrlo ljubečo ženo Marijo, krasno vzgojo in lepo bodočnost. A čednost, ki ga je najlepše krasila in dala največ blagoslova nje-govi hiši, je bila globoka vera in iskrena pobož-nost. Vera v dobrega Boga in ljubezen do Njega je spremljala ves dan, ves teden, vse življenje. Misel na Boga mu je bila lastna; vseposved, v vsaki družbi je znal pogovor obrniti na Boga. Či-tanje katoliških časopisov in svetih knjig, posebno sv. pisma, mu je bilo najljubše opravilo. Iz tega vira je črpal lepe misli, ki je z njimi tolažil vsa-kega trpečega in vzpodbujal k čednosti mladino. Z eno besedo: bil je pravi mož božji!

Bog nam daj še mnogo takih očetov!

Ti pa, nepozabni Lovrene, odpošij se na bož-jem Sreču in prosi za nas pri Bogu! S. G.

Št. III v Slov. goricah

V nedeljo, dne 20. t. m. zjutraj je umrl tukaj splošno znani in spoštovani sadni trgovec g. Josip Lieleg. Bolehal je že nekaj mesecev, dokler ga ni ugrabila nemila smrt v najprejšnjem življenjski dobi 36 let. Njegov oče je bil pred kakimi 35. leti usta-novil trgovino s sadjem, ki je zadnje desetletje zelo lepo uspevala. Kot solidnemu in poštenemu trgovcu so mu naši kmetje in sadjarji kar radi dovažali različne vrste sadja, posebno pa jabolk, od ka-erih je Lieleg v dobrih sadnih letih izvozil po 100 do 200 vagonov in tudi več v inozemstvo, kakor v Nemčijo, Češkoslovaško, Holandijo, Italijo itd. Po smrti svojega očeta je sedaj umrl sin Josip skupno s svojo materjo vodil trgovino v enakem obsegu. Naj bo mlademu, priljubljenemu možu ohran-en blag in trajen spomin. Težko prizadeti materi in njegovim bratom nase iskreno sožale.

Za zimski sport NIVEA-Creme

Zlasti v hladnih dneh potrebuje Vaša koža — da ne razpoka in ne postane raskava — močno zaščito pred vremenskimi vplivi. Načrtajte vsled tega vsa — oči in tudi čez dan obraz in roke dobro z Nivea-Creme. Na ta način nit oster in hladen zrak ne bo škodoval Vaši koži; o-tala bo nežna in elastična.

Od kod to delovanje? Od eucrita! Prav ta napravi Nivea-Creme tako učinkujočo

Koledar

Četrtek, 24. januarja: Timotej, škof; Evgenij, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je 23. januarja v visoki sta-rosti 84 let umrla gospa Amalija Saviršek roj. Merlak, sestra pokojnega zaslužnega tajnika »Rde-čega križa« g. Alojzija Merlaka in g. Viktorja Merlaka, borce blagopokojnega kralja Petra I. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz Gosposke ulice št. 10. Naj počiva v miru!

Ostale vesti

— Razpisane občinske volitve. Namestnik ba-na pomočnik dr. Pirkmajer je razpisal na podlagi odločbe upravnega sodišča v Celju in na osnovi za-kona o občinah nove volitve občinskih odbornikov v Kamniški Bistrici, v Lukovici in v Sv. Križu pri Kostanjevici. V teh občinah je namreč upravno sodišče razveljavilo prejšnje občinske volitve. Vo-litve bodo v Kamniški Bistrici in Lukovici, dne 24. marca 1935, v občini Sv. Križ pri Kostanjevici pa 3. marca 1935. Volivci bodo glasovali za kandi-datne liste, ki so bile vložene in potrjene za pr-votne, od upravnega sodišča razveljavljene volitve.

— Škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljub-ljani bo imelo svoj 17. občni zbor (za leto 1934) 8. februarja 1935 ob 4 popoldne v Karitativni pi-sarni (Marijanišče, Poljskanska cesta 28) v Ljublja-ni, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo pred-sedstva. 2. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora z dne 27. aprila 1934. 3. Tajniško poročilo. 4. Blagajniško poročilo. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Na ta občni zbor se vabijo člani in dobrotniki, s prošnjo, da se ga polnoštevilno udeležijo.

— Promet na železniških progah. Po poroči-lih, ki jih je dobila generalna direkcija državnih železnic, je v vsej državi obnovljen normalen železniški promet razen na progah Paračin—Zaječar in Gornje Skopje—Ohrd, kjer je promet še zme-rom prekinjen. Obe progi čistijo in je pričakovati skorajšnje obnove prometa, ker nič več ne sneži in je vreme mirno. Na področju zagrebškega železniškega ravnateljstva je na progah normalen promet razen okoli Zrmanje, kjer je snovi pihala burja. Na področju ostalih direkcij je promet normalen.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v uše-sih, pomanjkljivem spanju slabem razpolože-nju razdražljivosti posezite takoj po staro preizkušeno »Franz-Josef-grenčici« Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Jo-sef-voda« posebno izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo

— JUU okrajno društvo v Litiji prekljuje zbo-rovanje, sklicano za soboto 26. t. m. na Polzevem pri Višnji gori zaradi sestrstva in svetosavske pro-slave. Zborovanje bo 9. februarja. — Odbor.

— Velikodušen dar. Industrija volnenih tkan-in Vlade Teokarevčeva v Paračinu je darovala za uboge otroke 40.000 Din in poleg tega oblekla 95 siromašnih otrok v Paračinu. Ista tvrdka je darovala za ljubljanske reveže 10 zimskih odelj. Posnemanja vredno!

— Dve prošnji za verne duše zložil in spo-minu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja posvetil Lovro Hafner; samozaložba. Cena izvedu t Din. — Pričujoči spev, zložen v slogu resnega in slovesnega značaja, bo izborno služil ne le kot efektivna nagrobnica, ampak tudi pri drugih slič-nih žalnih prilikah. Prav lepo se spaja figuralni stavek s koralinim, kar da skladbi posebno resno, slovesno in cerkveno obliko, kakršna naj bo pri takih prilikah. Pri odkritju spomenikov padlih vojakov in drugih zaslužnih mož za domovino bo skladba še posebno dosegla svoj višek in učinek. Na drugi strani v predzadnji vrsti je korektura zlogov in tonov označena z rdečilom. Rdeče pod-črtani zlog spada pod rdeče podčrtani ton, ker sicer nastane zmoten akcent. Skladbo našim moškim zborom, cerkvenim in svetnim, prav toplo priporočamo. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Pri poopnjenju arterij v možganih in ereu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Josefove« vode iztrebljanje črevesa brez hudega pritiska

— Prepovedan koledar. Z odlokom notranjega ministra je prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi koledarja »Volksstimmungs-Kalender 1935« in lista »Der Oesterreicher«, ki izhaja na Dunaju.

— Mesto venca na grob gospoda nadučitelja Skubica Antona, častnega občana občine Bizeljsko, je darovalo ravnateljstvo in uslužbenstvo Tekstil-ne tovarne suknja, Kočevje, 500 Din v korist sie-pim otrokom.

— Velik požar v Zagrebu. Predsnočnim je izbruhnil v Zagrebu na glavni cesti lili velik požar v trgovini z manufakturo Ante Starčevića. V najkrajšem času so prihiteli gasilci, ki so z vso vneto gasili ter po enournem delu zadušili požar. Kako je požar nastal, ni mogoče dognati, zdi pa se, da zaradi ne previdnosti. V trgovini je zgorelo mnogo blaga, vse blago pa je popolnoma pokvarjeno, deloma zaradi plina, deloma zaradi vode. Starčević trpi okoli 220.000 Din škode, ki pa je krita z zavarovalnico.

— Trgovci, obrtniki! Ali ste že vložili davčno prijavo za pridobitno in rentnino za leto 1935? Termin je do 30. januarja t. l. Vse potrebne ti-skovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in sicer: Napoved za pridobitno, pola 1 Din; Davčno napoved za rentnino, pola 1 Din; Priponoček, komad sestavim napoved za pridobit-no, komad 1.50 Din; isti priponoček za gostinil-čarski obrt, komad 1.50 Din. Imenovana knjigar-na ima v zalogi tudi vse druge davčne tiskovine, kakor: uslužbenski, družbeni, seznamek obresti in rent (za denarne zavode), zgradarina, samski davek, prijavo za porazdelitev družbenega davka (na podružnice) itd.

— Pri nagnjenju k odebeltosti vzbujna redna uporaba naravne »Franz Josefove grenčice« jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Celje

• Umrla je včeraj na svojem stanovanju v Gaberju, Tovarniška ul. 1, ga. Marija Veber, žena devljarskega mojstra. Bila je vzorna žena in dobra mati svojim otrokom, katere je vse lepo vzgojila. Dočkala je starost 68 let. Naj počiva v miru, ža-lujočim ostalim naše iskreno sožalje!

• Gostovanje ljubljanske drame. V terek je gostovala v mestnem gledališču ljubljanska drama s komedijo »Vihar v kozarec«. Celjani, ki so bili prepričani, da bo ob tej priliki drama vprizorila Krležovo dramo »Gospoda Glembačevic«, ki je pa zaradi bolezni enega igralca odpadla, so zopet od-šli enkrat razočarani iz gledališča. Stvar sama na sebi nima posebne umetniške vrednosti in tudi igralci, če izvzamemo Juvanovo, niso preveč ugajali. Iz vrst gledališke publike smo čuli precej kritike in večina izjavlja, da je bilo burk in ko-medij na celjskem odru že dovolj. Tudi na račun uprave smo ališali nekaj pritožb.

• Za brezposelne služkinje. Dodatno k na-šemu včerajšnjemu poročilu pod tem naslovom spo-ročamo, naj se vsako deklet, ki pride iskat v Celje službe, zgleda na ljubljanski cesti 4, in ne, kakor smo včeraj poročali, v Prešernovi ulici 12.

• Za naše jetičnike. Vse, ki imajo arce za bolnike na pljučih bolne, opozarjamo, da bo drevi ob 8 v posvetovalnici mestnega magistrata usta-novni občni zbor Krajevne protituberkulozne lige

• Celjska borza dela v letu 1934. Celjska Borza dela je napravila pregled svojega poslo-ovanja za poslovno leto 1934. Ob začetku leta je bilo pri Borzi dela v Celju prijavljenih 985 delav-nih moči (939 moških in 46 žensk), med letom ee je na novo prijavilo 2426 oseb, in sicer 1877 moških in 549 žensk. Posredovanj je bilo izvršenih tekom leta 462, za 207 moških in 255 žensk. Odpadlo ali odpotovalo je med letom 2361 oseb, 2056 moških in 305 žensk. Delo je bilo ponujeno 824 osebam, 360 moškim in 464 ženskam. Koncem leta je ostalo v evidenci 588 oseb (558 moških in 35 žensk). Borza je izplačala v letu 1934 1192 brezposelnim podpore v znesku 151.272 Din. V zadnjem času število brez-poselnih zopet rapidno narašča.

Slovenski javnosti!

• Odbor za postavitev spomenika Ipavcem« je lani meseca maja in junija razposlal nad 60 nabiralnih pol v vse večje kraje Slove-nije, in okrog 1000 prošenj na posameznika. Dosedanji uspeh nabiralnih pol je nasled-nji: ga. Marija Senčarjeva ml. je nabrala v Ptuj 2025 Din; ga. prof. Ana Majcnova v Mariboru 1950 Din; g. Franc Zacherl v Ljutomeru 565 Din; g. Ivan Ferlež v Laskem 530 Din; g. dr. Josip Kavčič v Novem mestu 455 Din; ga. Mirka Vajda v Ljubljani 300 Din; g. dr. Rudolf Dobovšek v Sevnici 240 Din; g. Franc Novljan v Sošanju 155.50 Din; g. Gorišek Šimen v Dolnji Lendavi 100 Din; ga. Sidonija Belle v Kostanjevici 90 Din; gđc. Tilka Lekarjeva v Splitu 85 Din; gđc. Ahtikova v Rogarški Slatini 70 Din; g. Can-der v Hrastniku 63 Din; g. dr. Mejak v Ko-njicah 60 Din; ga. notarja Košenina v Gor-gradu 60 Din; g. Franc Beve v St. Vidu pri Grobelnem 43 Din; g. Cajnko v Slovenj-gradu 40 Din; g. Kroflič na Vrhniki 35 Din; g. Soline v Slov. Bistrici in g. Troger v Mo-zirju po 10 Din; učiteljski zbor celjske oko-liške šole 11.50 Din.

Pravne nabiralne pole so vrnil: Jese-nice, Trbovlje in Zalec, — res žalostno. — Nabiralnih pol kljub urgenci dosedaj še niso vrnil poverjeniki iz Brežic, Dobrne, Dravo-grada, Domžal, Guštanj, Kamnika, Litije, Kranja, Murske Sobote, Ormoža, Ponikve, Prevalj, Radeč, Središča, Tržica in Vidma ob Savi. Pri tej priliki naproša odbor cenj. poverjenike, da nabiralno akcijo čim prej zaključijo, nabiralno pole vrnejo in denar nakazujejo.

Posamezniki in korporacije so darovali: po 1000 Din, prorektor msgr. Barle Janko v Zagrebu; Mestna občina mariborska in obč. Sv. Jurij pri Celju — trg. Po 500 Din: obč. Sv. Jurij pri Celju — okolica in g. Zupane Karel v Sevnici. Vokalni kvintet v Ljub-ljani, delne dohodke radio-večera, 300 Din; predavatelj g. Kragelj cel svoj honorar ob isti priliki, 100 Din. Po 200 Din so darovali: g. ravnatelj Vrečko na Dunaju in profesor-ski zbor mariborske realne gimnazije, po-tom g. prof. Mravljaka. Po 100 Din: g. ban dr. Marušič; g. g. župnik Bratkovič; g. dr. Doljan v Ljubljani; g. dr. Doljan v Ljub-ljani; dr. Hrovat v Ormožu; direktor v po-koju Hubad v Ljubljani; župan dr. Lipold in njegova soproga v Mariboru; sreski ve-terinar Samec Josip v Murski Soboti; ga. Travner v Rogatecu; inž. Zidanšek Josip v Ljubljani; dr. Zdošek v Brežicah; Glasbena Matica v Krškem in Pevsko društvo »Sloga« v Mariboru. 80 Din ga. Supanec v Rogatecu. Po 50 Din: dr. Boezio; senator Hribar v Ljubljani; kaplan Cater; župnik Jazbinšek; ga. Vale Josipina; pevsko društvo »Zvone« v Litiji; pevsko društvo »Trbovlje«; Učiteljs-ko združenje; občina Gornja Radgona in občina Rogarška Slatina. Manjše zneske so darovali številni drugi posamezniki, katerih naštevanje bi bilo preobširno.

Dosedaj nabrana vsota znaša 13.613 Din. Ta znesek seveda še dolgo ne zadošča za kritje stroškov še tako skromnega spome-nika. Zato se podpisani odbor ponovno obra-ča na slovensko javnost s prošnjo, da ne bi pozabila, da so baš skladatelji Ipavci bili tisti, ki so nas umeli ob raznih prilikah s svojimi milimi pesmicami bodriti in z nji-mi oproščati naše duše vsake boli in brid-kosti. Naj se zave, da so baš Ipavci ustva-rili toliko lepih slovenskih pesmi, med ka-terimi jih je zlasti od Josipa Ipaca mnogo dosedaj v slovenski javnosti nepoznanih, ki se bodo v bodočih Ipavčevih koncertih raz-krije širši slovenski javnosti, kot pravi bi-seri. Slovenska javnost naj se tudi zaveda, da z vsakim pa še tako skromnim prispev-kom gradi vsem trem zaslužnim možem spo-menik, ki bo edini izraz pietete in hvalež-nosti, in ki bo edini označil, da zavedni slo-venski narod zna ceniti delo svojih sinov, ki so oblikovali njegovo kulturo.

Odbor za postavitev spomenika skladateljem Ipavcem

Kaj pravite?

V naši mili domovini živi nekaj tisoč obrtni-kov, dobrih in poštenih mojstrov. Tem možem se je pred leti godilo razmeroma prav dobro: dela je bilo dovolj in zaslužka tudi. Kjer pa je delo in denar, tam tudi poštenega veselja in zabave nihče nikomur ne zavidava.

Današnji časi so pa tudi za obrtnike kolikor toliko trdi. Dela ni, zaslužka ni. Obrtniški stro-kovni listi sami vedno naglašajo, kakšna beda in sliska tare na stolince poštenih obrtniških rodin.

Klubi bedi in sliski pa so sklenili obrtniki — ne vsi! — v nekem kraju naše mile domovine, in sicer v razno tistem kraju, kjer živi na več obrtnikov v precej mučnih razmerah, da prirede tudi letos svoj — obrtniški ples! Ples, pravi ples! Ples je pa danes precej draga stvar: dovarna, kjer ljudje plešejo, stane denar, na orglice tudi ne plešejo nikjer in tudi kokšen nagelček mora biti pripravljen — veste, tak italijanski, ki stane samo eden kar 4 dinarje — pa za želodec mora tudi nekaj biti, kar tudi velja! Stroškov torej dovolj.

In to v času »krize«! Kaj pravite na to, go-spod urednik?

Ali ne bi bilo dovolj, če bi se gospodje obrt-niki zbrali samo na prijeten družaben večer, brez godbe in brez italijanskih nagelčkov? Saj imajo drugi ljudje tudi radi svoje veselje in tudi go-spodje obrtniki naj ga imajo, ampak blagajna je tudi nekaj, tudi lokalni, če gre za »dobrodelnost«, ker je dober človek lahko dober in usmiljen do svojega bližnjega tudi brez hrupa in trušča in brez plesa.

Ali pa »krize« ni — ali eno ali drugo!

Pri menstrualnih težkočah

migreni, neura giji in vseh vrstah bole ni deuje bitro in zanestljivo

ALGOCRATINE

Proizvaja E. LANCOSME, PARIS. Dobiva se v vseh lekarnah.

Orl. rev. n. št. 257 od 11. XI. 1935

ključku, da je Kozarac imel premalo daru in veselja za dramatik, v kateri zato tudi ni do-segel takih uspehov kot v svoji noveli. Dr. A. Schneider je napisal nekaj beležk o slavnem slikarju A. Meduliču in o njegovih osmih ris-bah, ki krasijo knjigo, M. Breyer pa priobčuje dve Preradovičevi pismi znanemu ilirskemu de-lavcu B. Suleku. — V leposlovnem delu zbor-nika je močna M. Begovičeva novela »Dva bi-jela ljubeča« in prav lep S. Batušičev potopis »Regata Pandoraz«. Sl. Kolar, priznani hu-morist, je napisal »Jutro u Piškorovcu«, ki ga brez potrebe kazi polno drastičnih kletvic. Drugi leposlovni prispevki so manj pomembni. Pesmi je kar preveč (nad trideset!) in bi razen nekaterih bolj spadale v kak koledar kot pa v zbornik, kakšen je »Kolo«, ki v celoti na-redi zelo ugoden vtis in je vreden vsega pri-znanja.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Četrtek, 24. januarja: Zaprio. Petek, 25. januarja: Matiček se ženi, Red Četrtek, Sobota, 26. januarja: Vihar v kozarec. Izven Znižane cene od 13 Din navzdol. Za danes: popoldne napovedana dijaška predstava »Hlapci« se ne vrši.

OPERA — Začetek ob 20

Četrtek, 24. januarja: Manon. Gostovanje znamenitoga tenorista Alfreda Picaverja, člana dunajske drav-ne opere. Izven. Cene od 13 do 72 Din. Petek, 25. januarja: Zaprio. Sobota, 26. januarja: Manon. Izven. Gostovanje Alfre-da Picaverja.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 24. januarja ob 30: Izgubljeni valček. Red D. Petek, 25. januarja ob 15: Izbavljen sinov. Dijaška pred-stava. Minimalne cene — od 7 Din navzdol.

Med gobavci

Od domačih zavrženi, da od lakote umirajo - Krščanska ljubezen se za nje žrtvuje

Gobavoš je v vročih krajih strašna bolezen. Že iz zgodnj. sv. pisma poznamo njeno strahoto. Gobavec je izobčen iz svoje družine, pretrgane so vse vezi sorodstva in prijateljstva. Kakor divja zver se skriva po samotah, dokler žalostno ne izdihne.

Srečanje v pragozdu

V nemških listih nekdo popisuje srečanje z gobavci v pragozdu ob reki Amur na daljnem Vzhodu:

S svojim prijateljem Tunguzom Tunlijem sem potoval ob reki Amur in Besilaja. Hotela sva loviti jelene. Sredi tajge sva našla stezo, katero je grmičje nekoliko poraslo. Tunli je obetal in zmajal z glavo: »Toda ni hodila žival, ampak človek. Ali vidiš te odlomljene mladike?« Tunli je naglo krenil po stezici v goščavo pragozja, jaz pa za njim. Naenkrat je starec obstal in se zagledal pred se. Na ovinku je stala nekaka postava. Nisem razločil, ali človek, ali žival. Kmalu pa vidim, da postava maha z rokama, kakor bi hotela reči, naj ne hodiva bliže. Potem pa je človek pokazal svoja široko odprta usta in stegoval roko, kakor bi prosil...

Tunli mi reče: »Ali bi hotel videti bolnike?« Nisem ga razumel ter sem ga prašaje gledal. Tunli se je približal gozdnemu možu, ki je bil zavrt v raztrgane cape, ter mu po tunguško, nato pa po kitajsko nekaj klical. Mož pa je zmajeval z glavo, češ, da ne razume. Nato je Tunli začel kričati po rusko, pa zopet brez uspeha. Končno je spregovoril po korejsko. Mož se je sedaj čudno zarežal, kakor bi hotel izraziti veselje. Stopila sva bliže in spoznala, da imava pred seboj gobavca. Bil je Korejec in Tunli ga je spraševal.

Izvedela sva, da mož ni sam v tem gozdu, ampak da je tu blizu še cela naselbina teh nesrečnežev. Tunli mi je velel, naj obstanem pet korakov stran od bolnika, da potem ni nevarno. Snela sva svoja nahrbtnika ter pobrala iz njih nekaj kruha in elanine. Oboje sva zavela v velik list ter položila na stezo. S pohlepom lačnega naju je gobavi opazoval. Nato sva se umaknila nazaj. Bolnik je prikreval s tako naglico, ki bi mu je nihče ne mogel prisoditi, pograbil živčev in naglo izginil. Morda se je bal, da bi mu kdo ne vzel.

»Ni nevarno, le dotikati se ne! Tu je svež zrak, ni nevarno. Ali hočeš videti vas teh bolnikov?« me je ogovarjal Tunli. Najina steza je bila tu dobro obojena. Že čez nekaj minut sva stala na mali jasi, na kateri je stalo kakih pet lesenih kolib. Pred vratni je položavalo ali posedalo kakih 15 nesrečnih bolnikov. Ni bilo mogoče razločiti, kake narodnosti so, ali so Korejci, Kitajci, Tunguzi ali kdo drugi. Vsi so stegnili roke, kakor da bi se nečesa branili, ter molčali. Ko sva se bližala, so nekaj nerazločno jecali, kar naj bi bilo svarilo. Kaj so govorili, tega celo Tunli ni mogel razumeti. Njihovi obrazi so bili strahotno razjedeni.

Potem so naenkrat vsi obenem stegnili roke kakor v prošnjo. Tunli jim je pokimal, pobral vso najino zalogo, jo razrezal na 15 enakih delov ter vse lepo po vrsti razložil po ležečem deblu. Nato sva se umaknila. Napol sedradani ubožci so kar planili za jedjo. Bilo je strašno.

Tunli mi je tako-le razložil: »Prvi mi je povedal, da jim že dolgo nihče ni prinesel jedi. Sicer so jim sorodniki vsak teden nosili. Sedaj pa že 14

dni ni bilo nikogar. Siromaki so jedli rastline in lubje. Saj veš, da so jih izgnali in da ne smejo prebivati v vasi. Zapovedali so jim, da morajo prebivati tu v tajgi. Boje se jih... Zato morajo umreti...«

Solza je kanila po zgubnem licu starega medvedjega lovca. Zapustila sva nesrečni kraj, kjer bo 16 gobavcev moralo umreti od lakote.

V katoliškem zavetišču

Misijonar, ki se je iz Združenih držav Severne Amerike vračal nazaj na Korejo, je obiskal tudi katoliško zavetišče za gobavce v Molokaji na Havajskih otokih. V tem zavetišču je daroval svoje življenje za gobave bolnike sloveči katoliški misijonar pater Damijan. Tudi njegov naslednik je redovnik. Obiskovalec, ki popisuje ta obisk, pravi, da se mu je misijonar, ki vodi to zavetišče, zdel »visoko izobražen duhovnik, poln junaške ljubezni do bližnjega«. Nato pa misijonar, kateri je o tem obisku poslal svoje poročilo v Rim, odkoder ga je razširila korespondenca Fides, takole veli:

Bolniki dobro čutijo, kako se jih obiskovalci boje in se jim le previdno približujejo, ter kako si zaman prizadevajo, da bi vprilo bolnikov prikrili svoj stud. Zdravniki nosijo sterilne halje brez obleke, rokavice iz gumija in maske na obrazu. Pater Peter pa se za vsa ta sredstva ne briga. Kadar vidi katerega izmed svojih ubogih varovancev obupnega, mu položi roko na rame ter mu govori prijazne besede. Bolnik posluša ljubezni polni nagovor in lice se mu razjasni, bridko breme mu postane lažje. Pred kratkim je prišel v to nesrečno zavetišče Molokaji bolnik, ki je bil hudo sovražan duhovnikom. Kadarkoli se mu je misijonar približal, je začel bolnik kleti in psovati. To sovraštvo je bilo vsak dan večje. Toda nekega dne se je zgodila sprememba, o kakršni beremo samo še v prekrasnih legendah o sveti Elizabeti. Nekoč je pater zopet prišel k bolniku ter ga smehljaje gledal. Nato ga je objel in ga poljubil na obe lici. Učinek je bil nepričakovan. Gobavec je takoj prosil, naj ga začne podučevati v katoliški veri in kmalu je bil krščen.

Večina teh revežev sploh ni bogata, ampak revna. Zato je bil oče gobavcev — tako lahko imenujemo p. Petra — nekega dne hudo presenečen, ko mu je ubog Korejec prinesel denar za sv. mašo. Za sv. mašo je dal zato, da bi njegov japonski sootrpni, ki je pred kratkim umrl in ki je bil še pred smrtjo krščen, bil čimprej zveličan.

V zavetišču božje ljubezni

Iz Ranguna v Birmi poročajo: Dopisnik lista »Rangun Gazette« popisuje, kaj je doživel v zavetišču za gobavce v južni Birmi, katero vodijo katoliške redovnice (franciškanke — Marijine misijonarke). V tem zavetišču je 500 gobavih bolnikov. Dopisnik takole pravi:

V zavetišču smo morali biti priče vidnega uspeha tište svete in usmiljene ljubezni, katere edina more razložiti uganko trpljenja. Zagledali smo lepo zračno dvonadestopno, docela moderno poslopje, praktično in okusno opremljeno, katero priča ne le o duhu dolžnosti, kateri skrbi za zave-

tišče in njegove potrebe, ampak še veliko bolj o oni božji ljubezni, katere bolnikom in šibkim šele daje življenje. Mala igrica, katero so igrali bolniki, jim je pregnala obup in strah. Obleko za igrico so bolniki sami naredili in oder so sami poslikali. Birmansko igrico so igrali tako dobro, da smo bili vsi ginjeni. Končno smo videli še malo družico sestra v belih oblekah. To so tiste, katere so vse svoje življenje posvetile službi gobavcev, katere vsak dan, ne glede na stroške, prevažajo njihove rane, katere s svojo trdnostjo in nesebično vero v bolnikih vzbujajo pogum in upanje. To je majhna, a močna četica. V nji nisem opazil sledu kake verske prenapetosti. Tu ni bilo ozračja same duhovnosti, katere zunanega človeka včasih odbija. Vsem nam, ki smo prišli na obisk, vsem nam je tako dobro storila ljubeznivost, s katero smo bili pozdravljeni. Vedno močneje se je v meni uveljavljala misel: Kako erečne so te... Nikdar ne gredo domov. Najbrž si niti nikdar ne privoščijo veselja, da bi mislili na dom. Nikdar si ne žele dopusta — in so erečne.

Odhajal sem domov s bridkim občutkom trpljenja. Prepričal sem se, da v tej mirni stranski ulici trgoškega mesta, katero mnogi imajo za zelo pokvarjeno, da v tej pokojni ulici te le noveške poslave v belih oblekah vedno hodijo po vrtu blaženih...

Ameriški admiral Byrd, ki je povedel svojo ekspedico na Južni tečaj in se sedaj vrača v domovino.

Velika zima v Ameriki

Iz New Yorka poročajo, da po vseh krajih Združenih držav divjajo strašni snežni viharji, ki so tako mrzli, da vse zamrzne. Zaradi tega je bilo že več smrtnih nesreč. Doslej je znano, da je 20 ljudi mrtvih, boje pa se, da jih je v resnici mnogo več.

Vedeževalci in pismarji v Tunisu

Slika iz Tunisa: Vedeževalci iz peska prerokujejo prihodnost. Pismarji pred poštnim poslopjem drugim pišejo in bero pisma.

Roman za stare in mlade

20

Pikica in Tonček

»Malo mi še dela težave,« je povedala in sedla zraven njega. »Kako pa je bilo v šoli?«

»Razlagov Janezek je med zemljepisno uro dejal, da v Indiji živijo Indijanci. Joj, ko bi ti vedela, kako je ta fant bedast! Sršenov Francek pa je škčpal Kramarjevega Mihača toliko časa, da je Mihač skočil iz klopi. Gospod Sklopek je tedaj vprašal, kaj imata. In Kramarjev Mihač je dejal, da ima najbrž eno bolho, ali pa celo dve. In tedaj je Sršenov Francek planil pokoncu in zaklical, da zraven dečka, ki ima bolhe, ne sme sedeti. Njegovi starši mu tega ne dovolijo. Joj, kako smo se smejali!«

In se je Tonček, kot prežvekoval, še enkrat zasmeljal. Potem je vprašal:

»Ali danes ne maraš šal?«

»Kar mirno pripoveduj dalje,« je dejala.

Položil je glavo na naslanjalo in iztegnil noge.

»Gospod Sklopek je bil v zadnji šolski uri zelo prijazen z menoj. Povabil me je, naj ga kdaj obiščem, če imam čas.«

V tem hipu se je udaril ob čelo in vzdrlil: »Oh, kakšna klepetulja sem! Kmalu bi bil pozabil, da moram kuhati!«

Mama ga je pridržala in pokazala na mizo. Tam so že stali krožniki in velika skleda, iz katere se je prijetno kadilo.

»Leča s klobasicami?« je vprašal.

Mama je prikimala, in potem sta sedla in jedla. Tonček je čvrsto zajemal. Ko je pospravil vse, kar je imel na krožniku, mu je mama še naložila. Navdušeno ji je pokimal. Pri tem je opazil, da je bil njen krožnik še povsem nedotaknjen. Zdaj tudi njemu ni več teknilo. Žalostno je brskal po lečni juhi in kovil koščke od klobasic. Molčanje se je kakor grozeč oblak nagnilo nad sobo.

Nazadnje ni mogel več vzdržati.

»Mama, ali nisem ubogal? Včasih človek tega sam ne ve... Morda pa zaradi denarja? Klobasice prav za prav niso bile potrebne.«

Nežno je položil svojo roko na njeno.

Mama pa je hitro odnesla posodo v kuhinjo. Potem se je vrnila in dejala:

»Kar začni s šolskimi nalogami. Jaz se kmalu vrnem.«

Tonček je sedel na stolu in zmajal z glavo. Le kaj je napravil? Zunaj so zaropotala vrata na hodnik. Precej dolgo je trajalo, preden je mama stopila spodaj iz hiše. Z drobnimi koraki je šla. Hoja jo je še vedno utrujala. Šla je po Artilerijski ulici, potem pa je zavila okoli ogla.

Potrt je sedel za mizo, vzel šolsko torbo in črnilo ter pričel žvečiti peresnik.

★

Mati se je kmalu vrnila domov. Prinesla je s seboj majhen šopek, nallila v modro napikljano vazo vode, položila vanjo šopek, poplula ovene liste, zaprla okno, stala nekaj časa brezgibno ob njem, kazala Tončku hrbet in molčala.

»Lepe rože,« je dejal Tonček. S sklenjenimi rokami je sedel tam in komaj, komaj si je upal dihati. »Trobentice, kajne?«

Mati je stala v sobi kakor tujka. Gledala je skozi okno in skomignila z ramo.

Tonček bi bil najraje planil k njej. Pa se je samo napol dvignil s stola in zaprosil:

»Vsaj eno besedo reci, mama!«

Njegov glas je bil tih in hripav. Mati ga najbrž ni slišala.

In potem je vprašala, ne da bi se bila okrenila.

»Kateroga imamo danes?«

Tonček se je temu vprašanju začudil, a da je ne bi še bolj ujezil, je hitro stekel k stenskem ulečarju in glasno čital:

»Deveti april.«

»Deveti april,« je ponovila in prižela žepni robec na usta.

In takrat je Tonček vedel, kaj se je zgodilo! Mati ima danes svoj rojstni dan. In on je čisto pozabil nanj!

Zgrudil se je nazaj na stol in vztrepetal. Zapri je oči in nobene reči si v tem hipu ni tako iskreno zaželel, kakor da bi bil na mestu mrtve... Torej zato je mati danes vsjala. In zato je skuhala lečo s klobasicami. Sama si je morala kupiti šopek s trobenticami! In zdaj stoji tam pri oknu in je pozabljena od vsega sveta. On pa niti stopiti ne sme k njej in jo pobožati. Tega mu pač ne more odpustiti. Če bi vsaj vedel, kako postane človek prav hitro bolan. Potem bi gotovo prišla k njegovi postelji in bi bila spet dobra z njim.

Vstal je in odšel k vratom. Tam se je še enkrat obrnil in proseče vprašal:

»Ali me nisi klicala, mama?«

Ona pa je tiho in brezgibno slonela pri oknu. Odšel je iz sobe, se splazil v kuhinjo, sedel k ognjišču in čakal, da bi se zjokala. A solz ni bilo. Samo streslo ga je včasih, kakor da ga nekdo drži za vrat.

Potem je vzel iz omarice dvajset dinarjev. Saj vse skupaj prav za prav nima nobenega smisla več. Vtaknil je kovance za dvajset dinarjev v žep. Ali naj kljub vsemu steče navzdol in nekaj prinese? Saj lahko vrže kar v poštni nabiralnik na vratih in spet zbeži. In se nikoli več ne vrne! Cokolada se da spraviti skozi špranjo v poštnem nabiralniku, njej priloži še voščilo. »Od tvojega nesrečnega sina Tončka,« bi stalo napisano na njem. Vsaj v lepem spominu bi ga potem mati ohranila.

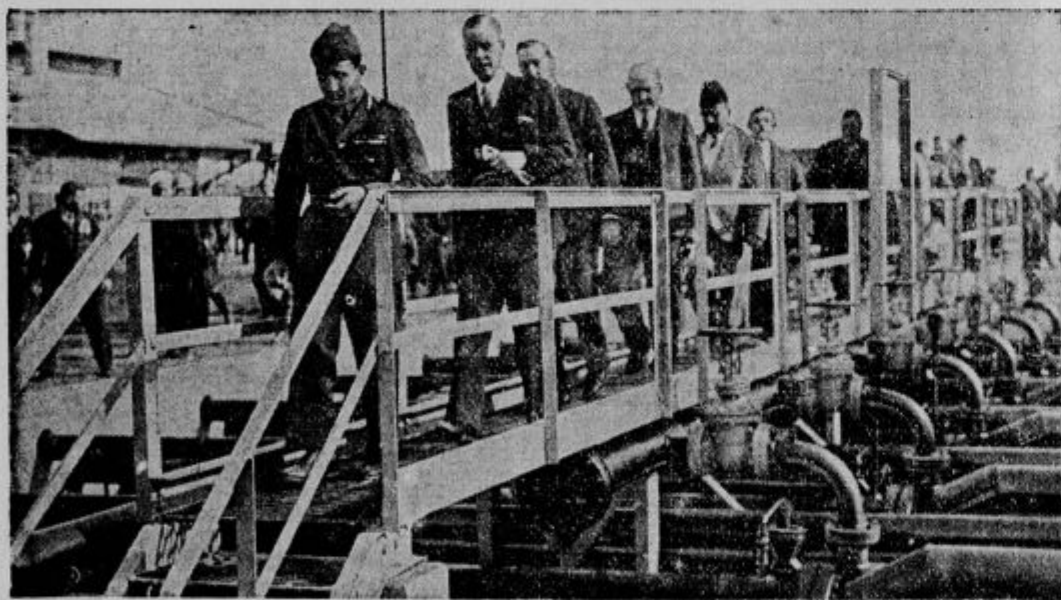
Po prstih se je splazil iz kuhinje po hodniku, narahlo prijel za kljuko, stopil ven in zaprl vrata za seboj kakor tat.

★

Mati je še dolgo stala pri oknu in zrla skozi orošene šipe, kakor da leži vse njeno bedno, žalostno življenje razprostrto pred njo. Sama tuga jo je spremljala vse dni, sama bolezen in skrb. Da je njen sin pozabil rojstni dan, se ji je zdelo kakor usoden migljaj. Tudi on se ji je počasi izgubljal kakor vse drugo, in tako je njeno življenje izgubilo svoj zadnji smoter in pomen. Ko so jo v bolnišnici operirali, si je mislila: Živeti moram, kaj bo s Tončkom, če že zdaj umrem? In zdaj je pozabil njen rojstni dan!

(Nadaljevanje sledi.)

Petrolej skozi puščavo

Včeraj smo poročali o orjaškem delu skozi Arabeko puščavo, ko so po ceveh napeljali petrolej 1700 km daleč do morja. — Na sliki vidimo kralja države Irak pri ogledu naprav v Kirkuku.

Parnik gori na visokem morju

V Newyork je 21. januarja prišla brezžična vest, da je sredi Atlantskega oceana začel goreti angleški parnik »Valverde«, kateri vozi petrolej. Ogenj je nastal v spodnjem delu, kjer so stroji, ter

»Če se bojiš, ne glej dol! Prav sedaj-le letiva nad Trilavom.«

se je začel bližati krovu. Zadnja brezžična vest, katero je kapitan poslal 21. januarja ponoči, se glasi:

»S polno paro plovemo proti vetru, da bi preprečili, da bi se ogenj ne razširil na sredino ladje in na njen prvi del, kjer je shranjen petrolejski tovor. Če ogenj doseže to stran, bo katastrofa. Vendar prvi inženjer izjavlja, da je ekoraž nemogoče preprečiti, da bi se požar ne razširil na tovor. Nujno potrebujemo pomoči!«

Nesreča pa je hotela, da v bližini ni bilo nobene ladje. Najbližje ladje, ki plovejo po Atlantskem oceanu, potrebujejo 24 ur, preden bi prišle do goreče ladje. Stirje parniki, ki so najbližje, hite na pomoč. Med njimi je eden angleški, nemški, norveški in holandski. Vsi ti parniki s polno paro plovejo na pomoč, vendar pravijo poročila, da pred torkom zjutraj pomoč ne more biti na mestu. Zaradi tega mislijo, da je kapitan s svojo posadko, ki šteje 35 moških, medtem že zapustil ladjo. Parnik bi bilo mogoče rešiti le, če bi se veter podelil in bi bila pomoč takoj na mestu. V teku ponedeljka sta odhiteli na pomoč tudi dve angleški vojni ladji.

Zadnje poročilo z goreče ladje se glasi, da so plameni predrli krov parnika in da gori že poveljniški most.

Spot Boks v Ljubljani

Dasi je boks eden izmed najstarejših športov, vendar se doslej pri nas ni mogel razviti. Golovo pa je, da bi se moralo tudi v Ljubljani pričeti s tem športom. V tem oziru nam Maribor daje prednjači, kajti tam se stalno vrše tekočletski nastopi (boks in rokoborba).

Pri nas je prvi prišel orati ledino v boksu SK Slavan. Imel je popolno tekočletsko sekcijo. Boksarji so dosegli že lepe uspehe, toda radi pomanjkanja trenerja se boks ni mogel razviti tako, kot zasluži. Pozneje se je tekočletska sekcija sploh razšla. Sploh je naletel boks skoraj povsod na nezanimanje.

Ko se je minulo leto SK Slavan reorganiziral in je dobil v osebi g. dr. Milana Perka odločnega predsednika, je začel upravni odbor delovati na tem, da se zopet osnuje boksarska sekcija. To se je tudi izvršilo. V okviru SK Slavana, svojega matičnega kluba, so se zbrali vsi, ki so trenirali boks. Upravnemu odboru je bilo jasno, da je nujno potreben poklicni trener, ali vsaj amaterski bokač, ki res obvlada tehniko tega športa. Težko so bile žrtve, toda klub temu je pridobil za svojo novoustanovljeno sekcijo odličnega trenerja g. Slava Marovca. G. Marovič je treniral več kot deset let v Italiji, in sicer največ v Trstu. Doslej je že več kot 60 krat javno nastopil v ringu, kar nam jamči za njegovo kvaliteto. V Italiji, kjer je boks na izredno lepi višini, si je pridobil g. Marovič ne samo odlično boksarsko tehniko, temveč tudi vse sposobnosti, ki morajo odlikovati boksarskega trenerja. S tem, da je postal g. Marovič trener boksa pri SK Slavanu, je premagana glavna ovira v razvoju tega športa pri nas. Sedaj pa beležimo še drugo važno dejstvo. Na iniciativu g. Marovca sta pristala predsednik g. dr. Perko in blaginjak g. Stojan na to, da se vsi redni člani boksarske sekcije zavarujejo za primer eventualne poškodbe. Ker je kazal upravni odbor doslej izredno uvidenost za boks, smo prepričani, da ne bodo ostali gg. odborniki temu nasprotovali. Ker se bo treniral boks le kot amaterski šport, so poškodbe skoraj nemogoče; vendar pa — kot pri nobenem športu — niso izključene. Za to izredno uvidenost, ki jo kažejo za boks, se vsi člani boksarske sekcije upravnemu odboru, zlasti g. dr. M. Perku, iskreno zahvaljujejo.

Smučarski klub Celje in športni teden

Celje, januarja. Smučarski klub Celje stopa v leto svojega 40-letja. ZM se, da nikakor ne bo odveč, če ob tej priliki spregovorimo nekoliko besed o njem, ki ga smemo brez dvoma uvrstiti med najuglednejše zimске športne organizacije Slovenije.

Prvi predsednik kluba, znani smučar g. Henrik Kodala, ki je pri Staničevi koči na Triglavu mnogo let vodil tečaj JZSZ za smučarje, imel nemalo dela, da je mogel ob koncu klubove poslovalne dobe odločiti sezonske članov, ki je do takrat že dosegel številko sto. Vsa dni, ki kolikor pozna nasprotstva in zapreke, ki se rešeno ponavljajo ob ustanovitvi vsakega kluba, vsakerega društva, bo moral preživet, da je tako.

V drugem in tretjem poslovalnem letu se je Smučarski klub, pod naslovom dr. Alfreda Juheta, posrežilo pridobiti za predavanje v Celju kralja Julijevih Alp dr. Julija Kugyja, znanega po njegovih predavanjih izmed delih, v katerih nam neizmerno opreva v krasote naših planin, preletih našega Triglava. V tem času je bil tudi prav gotovo nastop svetovne prvačine v drsanju, mlade Hilde Holowske, ki je, kot znano, poznala tako tragično umrlo, velik športni dosežek, da je takrat prišla v gradino smučarjevalništev v bližini svetovnega rekorderja g. Ervina Petricha v Liseacu. Da ta skakalica v celjskem športnem življenju, kakor tudi za pospeševanje tujihga prometa zelo mnogo pomeni, nam dokazuje ta dejstvo, da so slovenski boksarji pri celjskem opatu g. Petru Juraku prisostvali poleg nepravilne množice obiskovalcev tudi zastopniki oblasti in navdušeni častniki celjskega poveljstva. Na stolne in stolne ljudstva iz Celja in bližnje ter daljne okolice je vrela takrat k skakalici, saj so vedeli, da bodo tam imeli priložnost videti poleg najbolj znanih tuzemskih smučarjev še mojstra v skakanju, Norvežana Arna Gutormsena.

V spominu na toj teden je Smučarski klub, vendar se tenčev sekciji, ki jo je potem registriral pri teniškem združenju v Zagrebu.

Ko je klub v četrtim letu našel v g. Edvardu Pajdu, se je moral odbor boriti z norandimi in znanjimi tekočarji, vendar se mu je posrežilo zglediti vse in vse urediti. In zopet so pričeli z delom. Zaradi so skakalnice in drugo tekmovalne v skokih na njej skorajda ni zaostajalo za prvimi, tako široko zamisljenim in izpeljanim. V tem delavnem letu so pričeli tudi s pripravljanjem smučarskih tečajev na Smrekovcu in na Mozirskih planinah. Te tečaje, katerim se je poskušalo v zadnje prireditelj, se je tedaj na Okrešljah v Švinijskih planinah, sta vodila gg. Franc Zangger in Ervin Gračner, ki sta si bila med tem tudi pridobila diplomno usposobljenost, izdano od Jugoslovanske zimske športne zveze. Člani kluba so sodelovali in se udeleževali pri vseh zimsko-sportnih prireditvah. Najbolj uspešno izmed njih je rešil svojo nalogo član Frederik Jelen, ki si je dvakrat zaporedoma pridobil pri slovenskih tekmarih naslov smučarskega prvaka v alpskem, pri ljubljanskem in letošnjem tekmovalju za državno prvenstvo pa je dosegel četrto mesto. — Mnogo so storičili tudi v okviru zveze, predvsem v zvezi s smučarstvom, saj so vsi člani kluba, ki so v tem letu prišli v zimsko-sportnem odru prišli odločeno in morovalno položaj. — Sedaj, ko obstaja že peto leto in mu načelno g. Franc Zangger, hoče klub dokazati upravičenost svoje obstoja, svoj namen in pomen s športnim tednom v duhu od 2. do 10. februarja. Naj omejitve posebej datume 3., 7., 8. in 9. februarja. 3. februarja bo prvenstvo tekmovalne za Slovenijo v danskem slalomu. Za 7. februar jim bo najbrž uspešno pridobil za športno predavanje znanega in ljubljanskega Ervina Petricha, ki je obiskal že vrsto vrhov na Himalaji. Naslednji dan bodo gledalci lahko prišli v Jugoslovani videli izvajanja smučarskih skokov v nočnem času, medtem ko bo na dan 10. februarja veliko mednarodno tekmovalje v skokih. Klub je pred nedavnim zaprosil prometno ministrstvo, da dovoli obiskovalcem športnega tedna, da bodo potovali z vlakci, 50 odstotkov popusta na vozne cene. Združenja gostilničarjev je zlasti dala dati za potovanje popusta, da bo došlo do vsakega v tem tednu obiskovalca Celje, saj jim njegova okolica, bogata po smučarjih in drugih športnih ferentih, nudi toliko pristnega športnega razvedrila in celo sama klubova skakalnica bo vsem gostom na razpolago. Vseeno, kdorkoli bo prišel, naj bo začetnik, naj bo razveden smučar, vsak bo odhajal zadovoljen in poln najlepših spominov.

★

SK Jadran vabi celotno članstvo na informacijski sestanek, ki bo vršil jutri, v petek, 25. t. m., ob 8 zvečer pri M. Sekliču, Pred konjsko 4. Poročal bo klubov predstojnik o doseganju delu in o smeri celotnega klubovega dela. Aktivno članstvo nog. sekcije naj se strogo obvezno javi po ure pred navedenim sestankom v taluštni radi reformacije sekcije.

Stalost klub 31. Tehnični odtok. Oni, ki žele stati na področju prvenstva na Kofcih in se niso verificirali, naj do konca tega tedna predložijo 1 sliko in izpolnjeno prijavnico v klubovnem lokalu. Teh. ref.

ZSK Hermes, nogometna sekcija ima jutri, 24. t. m., ob 20 sejo pri Belini, na katero se vabijo sled. gg.: Prosen, Lovš, Rot, Felber, Krone L., Lukežič, Erlich, Brgant. Radi važnosti sigurno.

Sprememba pravil v hokeju na ledu. O priliki svetovnih tekem v hokeju na ledu, ki so se dan v Danosu, je bil tudi kongres mednarodne hokejske zveze, ki je napravil vsizen sklop v zvezi spremembe pravil. Sklenjeno je namreč bilo, da v hokeju prostor pred vrati v hokejski obliki polglobe je polmerom treh metrov in v katerem bo imel hokeist ter v katerem se ne bo smelo iti na vratarja. Ta sprememba je bila sprejeta z 8/5 glasovno. Proti je glasovala tudi Kanada.

Nov svetovni rekord v hitnem plavanju na 300 m je postavila Nizozemka Rina Mastenbroek. Omenjeno plavanje je preplaval v času 2:49,6, doim je bil do sedaj doseženi svetovni rekord Angležinja Harding v času 2:54,4.

Uredite obrestno mero!

Ni še dolgo tega, kar smo imeli debato pri nas o obrestni meri Narodne banke. Bilo je to poleti l. 1933. Tedaj smo analizirali pomen obrestne mere Narodne banke za naše denarno in kapitalno tržišče, kateri pomen pa ni bil dovolj razločen za gibanje obrestne mere, ki je bila odvisna tudi od mnogih drugih faktorjev. V tem času smo že imeli kmetijski moratorij, nismo pa vedeli, kaj se bo iz njega razvilo in kakšna bo obrestna mera za kmečke dolgeve, kajti, da dolgov ne bo treba plačevati, so mislili samo naivneži in spekulant.

Onega leta, 1933, pa smo dobili v jeseni ureditev vprašanja kmečkih dolgov, kjer so bili kratkoročni dolgovni spremenjeni v dolgoročne in je bila določena obrestna mera za zasebne upnike na 3,54%, za denarne zavode kot upnike na 6,02% poleg amortizacijske dobe na 12 let. Ta ureditev je veljala za kmetijske dolgeve, doim smo dobili za ostale dolgeve maksimiranje obrestne mere s 5% nad obrestno mero Narodne banke. S tem je bila slošna obrestna mera za dolgeve v naši državi pravno vezana na obrestno mero Narodne banke in se je izpreminjala z obrestno mero Narodne banke. To je bila dobra poteza, ker se je tako ves odli prevrnil na Narodno banko, ki je seveda imela nebroj razlogov, zakaj ne more znižati svoje obrestne mere. Sešomasa se je ves boj za znižanje obrestne mere osredotočil na Narodno banko, ki je bila prisiljena lani dvakrat znižati obrestno mero, februarja in julija 1934, obakrat za pol odstotka, skupno torej od 7,5 na 6,5%. S tem se je tudi zakonita obrestna mera v naši državi znižala od 12,5 na 11,5%, pa je bila še vedno previsoka. Nato smo lani dobili v avgustu novo k uredbi o obrestni meri, po kateri se je zakonito določilo, da sme znatno najvišja obrestna mera v državi 4,5% nad obrestno mero Narodne banke. Obnem pa je odpadlo tudi nevezdno določilo, da smejo znatno zaračunati obresti 2% nad zakonito obrestno mero. To določilo se je izigralo in je bilo popolnoma odveč.

Seveda s tem še ni bilo rešeno vprašanje našega denarnega in kreditnega trga. Obrestna mera je bila tako določena za stara posojila, novih pa ni bilo ali pa v nezadostni meri. Zato smo že tedaj opozarjali, da je treba obrestno mero urediti organično, ne pa samo enostavno fiksirati. Denarni in kapitalni trg sta občutljivi stvari in reagirata neudeno na dekrete, ki gredo proti bistvenim gospodarskim zakonom. Zato je treba delati tako, da se ne vzbujata nezaujanje kapitala, ki je občutljiv in gre nerad v posle, če se mu obeta čez nekaj, da bo izgubil še oni dobiček, ki ga ima pri obrestih. Tako nam tudi dvakratno znižanje obrestne mere in zakonita določitev na 4,5% nad eskontom Narodne banke ni prinesla onega oživljenja na denarnem in kapitalnem trgu, kot bi si ga želeli. To pa zato, ker se je to znižanje nanašalo samo na stare dolgeve. Kajti kaj pomaga gospodarstvu tudi nizka obrestna mera, če na po njej ne more dobiti posojil, ker se oni, ki ima kapital, brani posojati po teh obrestih.

Zato smo že pred kratkim povdarjali, da je treba obrestno mero urediti organično, to se pravi ne samo s pravnimi ukrepi, ampak predvsem z ukrepi gospodarskega značaja, ki se ravna po narodno-gospodarskih zakonih. Ta zahteva pa še vedno ni izgubila na veljavi in danes je bolj kot kdajkoli čas, da se uresniči, ker so dani pogoji za razvoj zasebne podjetnosti, ki lahko služi kot podlaga za splošno izboljšanje gospodarstva.

Zadnji ukrep g. finančnega ministra ki je pripomožl Narodni banki do ponovnega znižanja obrestne mere, je temeljil na prihranku približno 30 milj. Din letno, kolikor je morala Narodna banka plačevati za inozemske kredite, da vzdrži fikcijo zakonitega kritja dinarja s 35%. Tako je Narodna banka prihranila 30 milj. Din, katere je lahko porabila za znižanje obrest. mere. Poleg tega se je položaj banke izboljšal tudi v toliko, da nima več toliko odpisov, kot jih je imela prejšnja leta in se je nanje lahko izgovarjala, kadar je prišla zahteva po znižanju obrestne mere. S sedanjim znižanjem obrestne mere Narodne banke na 5% se je znižala tudi zakonita obrestna mera v državi na 9,5%, kar so vsi dolžniki pozdravili z olajšanjem. Seveda pa se je istočasno znižala tudi obrestna mera za vloge od 4%, ker jo je zakon določil, da mora biti za en odstotek nižja kot eskontna mera Narodne banke.

Danes pa je čas, ko je treba vlagatelju v vsakem oziru nuditi čimveč, da se pritegnejo vloge v denarne zavode in se oživi vse naše kreditno gospodarstvo. Zato smatramo da je obrestna razlika 5,5%, kolikor znaša dovoljen zaslužek denarnih zavodov, previsoka (imela je najbrže ta visoka razlika namen pomagati denarnim zavodom do sredstev za velike odpise, ki bi jih drugače morali izvršiti na drug način) in da bi jo bilo treba znižati in sicer na ta način, da se zviša obrestna mera za vloge. Če se razmere izboljšajo, se pa potem obrestna mera za vloge lahko zopet zniža. Ali pa naj se še bolj zniža obrestna mera za dolžnike.

V zvezi z novo ureditvijo obrestne mere bo treba urediti tudi obrestno mero pri kmečkih dolgovih. Ta znaša sedaj 6% za denarne zavode in 3,5% za zasebnike. Podatki, ki smo jih pred ne-

davnim objavili v »Slovenec« kažejo, da tudi te obrestne mere kmet ne zmora, vsaj v naših krajih ne, ker je bila že itak prej obrestna mera nizka in ker imamo večje težave z vnovčevanjem kmetovih pridelkov kot v Vojvodini, pomislimo samo na les in sadje, kjer doživljamo leto za leto večje razočaranje in ne dobiva kmet primerne cen. — Obrestna mera za kmetove dolgeve bi se morala še znižati na 2—3%, amortizacijska doba pa podaljšati na daljšo dobo let, kakor so to predvidevali tudi že nekateri načrti za konverzijo kmečkih dolgov. Tako znižanje obrestne mere bi pomenilo veliko škodo za upnike, toda tu je dolžnost države, da štiti dosežanje obligacijske odošaje in prispeva s svoje strani k žrtvam upnikov, ki bodo tudi sami radi pristajali na žrtve, če bodo vedeli, da bo splošna konverzija res služila v dobro dolžnikom in jih ohranila plačevati.

Mogoče je sedaj kot nikoli čas, da vzame Narodna banka v roke regulacijo obrestne mere. Se-

daj je itak že njena obrestna mera regulator za ostalo obrestno mero na kreditnem trgu, razen za kmečke dolgeve, kjer je določena fiksno. Toda Narodna banka si danes s temeljito reformo svoje kreditne politike prisvoji tudi faktično gospodarsko vlogo regulatorja na kreditnem trgu.

Z njeno kreditno politiko, posebno pa z obrestno mero lahko regulira denarni trg, preko katerega lahko vpliva tudi na trg dolgoročnih kapitalov. Pa tudi na trg dolgoročnih kapitalov lahko aktivno posega vmes, saj vidimo, kako drugod razne države baš na tem trgu skušajo z aktivno intervencijsko politiko vplivati tudi na obrestno mero dolgoročnih kapitalov. Le če bo Narodna banka vodila tako organično kreditno politiko, bo v stanju regulirati z obrestno mero in intervencijami na trgu dolgoročnih kapitalov ves naš kreditni sistem in ga usmerjati v razvoju na ono pot, ki najbolj odgovarja interesom našega narodnega gospodarstva kot celote.

Organizacija češkoslov. denarstva

V sredo zvečer je priredila Jugoslovansko-češkoslovanska liga predavanje g. dr. Vladimira Murka o organizaciji češkoslovanskih denarnih zavodov in njih poslovanju v času krize. Predavatelja je občinstvu predstavil predsednik lige g. dr. Egon Stare.

Iz njegovega predavanja posnemamo, da je v tako zvanih historičnih deželah, t. j. Češki, Moravski in Sleziji, že močno denarstvo. Tako so bile tam v čeških rokah velike banke na delniški podlagi, ki so svoje delovanje razširile po vsej Avstriji, saj so imele podružnice na Dunaju, v naših krajih in nam pomagale pri ustanovitvi lastnega denarstva (Ljubljanska kreditna banka je bila ustanovljena s sodelovanjem češkega kapitala). Češke banke so šle celo preko mej monarhije in osnovala podružnice tudi v Beogradu, Sofiji itd. Po vojni so radi notifikacije podružnice dunajskih bank nastale nove delniške banke z velikim aparatom, vendar so prešle večinoma v češke roke in tako je danes češko bančništvo eno najbolj očividnih vplivov inozemskega kapitala. Za informacije o moči čeških bank je navesti, da so imele konec leta 1931 tujih sredstev za 23 milijard Kč ali 45 milijard Din, doim so zna-

šale vloge naših denarnih zavodov tedaj 12 milijard Din. Poleg bank obstaja v historičnih deželah močna organizacija močnih samoupravnih hranilnic, ki se je po vojni razširila tudi na Slovaško, kjer so prej pod Madjarsko obstajale samo delniške banke. Za preskrbo dolgoročnega kredita skrbijo deželne banke, ki dajejo posojila iz izkupička za zastavne liste, komunalne zadolžnice itd. Samo Zemská banka, ki je največja, je imela konec leta 1933 bilančno vsoto 16,5 milijarde Kč, od tega vlog in obligacij 6,5 milijarde Kč. Tudi združništvo je na Češkem dobro razvito, slabše med Nemci, še slabše pa med Slovaki in Rusi. Mestne posojilnice so imele leta 1934 vlog 7,25 milijarde Kč, podoželske kreditne zadruge pa so imele vlog nad 5 milijard Kč. Za finansiranje kmetijstva služijo okrajne gospodarske posojilnice, nadalje obstaja tudi Poštna hranilnica, ki pa se ne briga dosti za hranilne vloge in goji predvsem čekovni promet. Končno je predavatelj opisal še delovanje Narodne banke. V drugem delu predavanja pa je orisal, kako so češkoslovanske banke prebrodile krizo iz l. 1931 in kasneje.

Davčni in reklamacijski odbori

V torek se je vršila seja predsedstva Zbornice za TOI v Ljubljani, kateri je predsedoval predsednik g. Ivan Jelačin. Na seji je gl. tajnik Zbornice g. Ivan Mohorič poročal o gospodarskih ukrepih vlade ter je bil sprejet predlog, da se pošlje finančnemu ministru g. dr. Stojadinoviću pismo, v katerem se Zbornica zahvaljuje ministru za uveljavljenje zadnjih ukrepov vlade.

Nadalje je Zbornica sklenila na svoji predsedstveni seji imenovati v davčne in reklamacijske odbore tele gg.: za davčni odbor Ljubljana-mesto kot zastopnike trgovstva: Verlič Anton, Vidmar Slane, Bahovec Ivan, Fabiani Pavel, Lavter Joško in Zeleznikar Ivan, torej razen enega vsi dosedanja gospodje. Za obrtništvo so bili imenovani gg. Ogrin Ivan, Rebek Josip ter Urbas Miroslav. Nadalje je zbornica za člane reklamacijskih odborov imenovala tele gg.: v Ljubljani: Smrkoli Albin, Windischer Josip, Rojina Anton ter Peterlin Miro (iz Kranja), v Mariboru pa gg. Zadavec Jakob, Oset Miloš, ing. Šlajmer in Povodnik.

Zborovanje trgovcev

V torek je imelo, kot smo že poročali, ljubljansko trgovstvo svoj sestanek, na katerem je podal poročilo o zasiedanju Centralnega predstavništva trgovcev v Beogradu in o sprejemih pri raznih gg. ministrih predsednik Zveze trgovskih združenj g. Josip Kavčič. Uvodoma je referenta pozdravil predsednik Združenja g. Soss. S sestanka je bil poslan g. finančnemu ministru tale brzojka: Trgovstvo, zbrano na izrednem sestanku dne 22. januarja, je soglasno pozdravilo Vašo iniciativo za znižanje obrestne mere Narodne banke, ki bo pripomogla do izboljšanja in ozdravitve težkih gospodarskih prilik. Soss, predsednik Združenja.

Trgovski politiki. Po statistiki Zbornice je bilo lani izdanih 469 potniških legitimacij, kar pomeni v primeri z letom 1933 znaten dvig, saj je bilo leta 1933 izdanih samo 386 potniških legitimacij.

★

Zagreška Mestna hranilnica je že izdelala nov odplačilni načrt za svoje vloge za prvo polletje 1935. Po novem načrtu postanejo proste vse vloge na hranilne knjižice do 50.000 Din in do 750.000 Din na tekočih računih. Nadalje se bodo

izplačevale vse obresti za preteklo leto in končno so povišane tudi vse ostale izplačilne kvote na dvakratni dosednji znesek.

Zveza gospodinj pripravila svojo 5. gospodinj-sko razstavo za spomladanski velesjem pod naslovom »Zena v obrti«. Z razstavo bo združena modna revija domačih izdelkov. Vabimo obzirnice in obirnice, ki se še niso prijavile, da to čim prej store na naslov: Zveza gospodinj, Breg št. 8. Uradne ure vsak dan od 4 do 5 popoldne.

Borzo

Dne 23. januarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curiha, Pariza in Irista, popustila je Praga, doim so narasli tečaji Amsterdama, Bruslja, Londona in Newyorka.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal neizpremenjen: 8,10—8,20, grški boni v Zagrebu 30,40—31,10, v Beogradu pa 30 denar. Angleški funt je na ljubljanski borzi narasel na 222,70 do 224,30, na zagrebski borzi pa je popustil na 221,88 do 223,48 in na belgajski na 221,40—223. Španska pezeta v Zagrebu 5,45 blago, v Beogradu 5,50 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2566,44—2931,04, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 1025,93—1031,04, Curih 1421,01—1428,08, London 214,50—216,50, Newyork 4367,89—4404,20, Pariz 280,60—291,03, Praga 180,42—184,52, 1rst 374,38—377,46.

Promet na zagrebski borzi 31.560 Din. Curih. Beograd 7,02, Pariz 20,38, London 15,14, Newyork 310, Bruselj 72,10, Milan 26,395, Madrid 42,225, Amsterdam 208,725, Berlin 123,95, Dunaj 73,33 (57,35), Stockholm 78,05, Oslo 76,05, Kopenhagen 67,60, Praga 12,915, Varšava 58,325, Atene 2,925, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,68, Buenos-Aires 0,7775.

Vrednostni papirji

Po viharji hosi zadnjih dveh dni je danes nastopilo pomirjenje, ki se je pokazalo v znižanju vseh tečajev, vendar pa so tečaji še višji kot so bili v ponedeljek. Promet je slejkoprej znaten, posebno v dolarskih papirjih. Znašal je na zagrebski borzi: 7% Bler. pos. 10.000 dol., 8% Bler. posojilo 3000 dol., 6% begl. obv. 700.000, DHB 6000 dol., vojna škoda 1000 kon. Nadalje je bilo zaključenih tudi 100 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 74—76, agrarji 45—48, vojna škoda 385—390, 6% begl. obvr. 67—68, 8% Bler. pos. 73—75, 7% Bler. pos. 66—67, 7% pos DHB 73—75.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 75—77,50, agrarji 47—49,50, vojna škoda 386—388 (386), 1, 386—388 (380, 390), 2, 386—389 (386, 387), 3, 386—389 (390), 4, 385—388, 5, 387—389, 6, 388 blago, 6% begl. obv. 68—69 (69, 70), 4, 67—68 (70), 8% Bler. pos. 76,50—79 (77), 7% Bler. pos. 65—66 (66, 66,50), 7% pos. DHB 71—73 (72, 74). — Delnice: Narodna banka 5000—6000, Priv. agr. banka 270—278 (260), Trboveljska 122—130.

Beograd. Drž. papirji: 7% inv. pos. 76—77,50 (77,50, 76), agrarji (45), vojna škoda 388,50—390,50 (390, 388), 2, 388—389 (390, 387), 3, 389—390 (389, 388), 6% begl. obvr. 68,50—69 (69,50, 68,50), 3, 68—68,50 (68,50), 7% Bler. pos. 65,75—66,50 (66,25, 66,50), 7% pos. DHB 76 bl. — Delnice: Narodna banka 5500 den., Priv. agr. banka 270—273 (275, 272).

Žitni trg

Ljubljana. (Franko nakladalna postaja, plačljivo proti duplikatu.) Pšenica 79 kg 2% 130,50—132,50 oves bos. 89—94, koruza česu primerno suha s kvaliteto garancijo bač. 63—70, ban. 66—68, moka (brez promene davka) niča bač. in ban. 205,50—228,50, št. 2 bač. 190,50—208, 50, št. 5 bač. 170,50—188,50, otrobi pšenični debeli 100—105, drobni 85—90.

Novi Sad. Otrobi bač. in srem. 78—80, ban 76—78. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca prijazna. Promet srednji.

Budimpešta. Tendenca stalna. Promet srednji. Pšenica marec 16,43—16,60, zaki. 16,59—16,60, maj 16,87—17, zaki. 16,97—16,99, rž marec 13,54—13,59, zaki. 13,56—13,58, maj 13,83—13,85, koruza maj 11,75—11,91, zaki. 11,90—11,92.

Rooseveltove gospodarske reforme

V sredo zvečer je v Klubu trgovskih akademikov (absolventov) predaval g. Zdenko Knez o Rooseveltovih gospodarskih reformah. Predavatelja je uvodoma pozdravil predsednik društva g. Roman Golob, prisotnih pa je bilo lepo število absolventov in dijakov trgovske akademije. Predavatelj je z njemu lastno točnostno in preglednostjo podal sliko reform, ki so se izvršile v tako kratkem času dveh let: 1933 in 1934. Bil je zanje pri dotedanjem ustroju ameriškega gospodarstva že skrajni čas. Predavanje ni bilo niti kritika ukrepov niti detajlna analiza vseh ukrepov, ampak je pokazalo predvsem na smernice, po katerih se je ta politika gospodarske obnove delala. Predavanje je bilo razdeljeno v dva dela: prvi

del je podal pregled temeljnih načel, na podlagi katerih se je izvršilo reformno delo na socialnem in valutnem polju ter pri reformi državne uprave. V drugem delu predavanja je g. Knez obdelal specialno valutno vprašanje in reformo po Rooseveltu. Pokazal je na idejno vez med teorijami znanega ameriškega narodnega gospodarja Ivinga Fisherja in pa Rooseveltovimi ukrepi, pri čemer je Roosevelt praktično skušal realizirati Fisherjeve nasvete glede uvedbe dolarja, katerega vrednost se ne bi merila ob zlatu, ampak ob njegovi kupni moči (blagovni dolar). O tej stvari so potrebni jasni pojmi in predavatelj je razbistril mareskakšno moderno valutno vprašanje.

VREMENSKO POROČILO JZSZ

Pokljuka, 22. jan.: temp. —6, sneža, mirno, 35 cm snega, 20 cm trde podlage 15 cm priča, smuka dobr. Skakalnice uporabna.

Kofee, 22. jan.: temp. ob 7 zjutraj —9, drobno mede, na 50 cm podlage 5 cm priča, Ob 13: temp. —3, pooblašilo se je, mirno, smuka dobra.

Zelenica, 22. jan.: temp. —8, drobno mede, na 45 cm star. podlagi 5 cm priča, smuka dobra.

Blake, 22. jan.: temp. —9, severni veter, sneži, na 18 cm star. podlagi 5 cm novega priča, smuka prav dobra. Izgleda za nedeljo dober.

TELEFONICNO, danes:

Ratče-Planica: temp. —12, barometer stoji mirno, jasno, mirno, 5—8 cm sneža. Dom Lirija 15 cm priča na star. podlagi, smuka izborna. —Tamer: 10 cm snega, srea.

POHORJE:

Moriborska koč.: temp. —10, jasno, mirno, 40 cm priča, smuka ugodna.

Itaska koč.: temp. —9, jasno, mirno, 35 cm priča, smuka ugodna.

Klapani vrh: temp. —11, pooblašilo se je, mirno, 40 cm priča, smuka ugodna.

Koča na Preški: temp. —12, pooblašilo se je, mirno, 50 cm priča, smuka ugodna.

Senjorjev dom: temp. —13, pooblašilo se je, mirno, 50 cm priča, smuka ugodna.

Se. Lorenc na Poh.: temp. —9, 50 cm priča, smuka ugodna. Skakalnice uporabna.

